

E v a l u a t i o n s
Analysis
Reports Studies
Catalogues

C

I

M

O

3/2002

Kansainvälinen liikkuvuus
yliopistoissa ja ammattikorkea-
kouluissa 2001

Pirjo Aalto

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO
CIMO Publications 3/2002
ISSN 1239-145X
ISBN 952-5252-73-6
Multiprint, Helsinki 6/2002, 500

I Johdanto | 5

II Yliopistojen pitkät opiskelijavaihdot | 7

III Yliopistojen lyhyet opiskelijavaihdot | 17

IV Ammattikorkeakoulujen pitkät opiskelija- ja
harjoittelijavaihdot | 18

V Ammattikorkeakoulujen pitkät opettaja- ja
asiantuntijavaihdot | 30

VI Ammattikorkeakoulujen lyhyet
opiskelija- harjoittelija-, opettaja- ja
asiantuntijavaihdot | 32

Summary | 33

Liitteet | 35

Käsillä oleva raportti esittelee korkeakoulujen kansainvälisen liikkuvuuden tilastoluvut vuodelta 2001. Jo havaittu kehityssuunta saa luvuissa vahvistuksen: Suomesta ulkomaille suuntautuva liikkuvuus on asettunut vuosituhannen lopun tasolle, Suomen vetovoima ulkomaisia opiskelijoita vastaanottavana maana on edelleen kasvussa.

Raportti on lajissaan Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMOn viides valtakunnallinen tilastojulkaisu. Tilastointiin kuuluu tiedonkeruu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälisestä opiskelija- ja harjoittelijavaihdosta sekä ammattikorkeakoulujen opettajavaihdosta, tietojen toimittaminen opetusministeriön KOTA- ja AMKOTA-tietokantoihin sekä tilastoraportin julkaiseminen vuosittain. CIMO on kehittänyt tilastointia varten selainpohjaisen tiedonkeruujärjestelmän, joka on korkeakoulujen käytettävissä CIMOn www-sivuilla.

Vuoden 2001 tiedonkeruussa olivat mukana kaikki 20 yliopistoa ja 29 ammattikorkeakoulua. Liikkuvuuden seurannassa pääpaino on nk. pitkissä, vähintään kolme kuukautta kestävässä opiskelija- ja harjoittelijavaihdossa. Vuonna 2001 yliopistoista lähti ulkomaille vaihtoon 3 983 opiskelijaa, lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna (3 962). Ammattikorkeakouluista lähti vaihtoon yhteensä 3 492 opiskelijaa ja harjoittelijaa. Liikkuvuus pysytteli edellisen vuoden tasolla, muutosta oli vain 0,7 prosenttia.

Vaihdon tasapaino oli kummassakin korkeakoulumuodossa parempi kuin koskaan aikaisemmin. Yliopistoihin saapui 3 468 ulkomaista vaihtoopiskelijaa, lisäystä edelliseen vuoteen (3 202) oli noin kahdeksan prosenttia. Ammattikorkeakouluihin tuli 2 028 ulkomaista opiskelijaa. Ammattikorkeakouluissa kasvu edelliseen vuoteen oli noin 12 prosenttia¹. Suomeen saapuneiden opiskelijoiden osuus Suomesta lähteneistä oli yliopistoissa 87 prosenttia ja ammattikorkeakouluissa 58 prosenttia.

Uusien opiskelijoiden määrään suhteutettuna liikkuvien opiskelijoiden osuus oli yliopistoissa noin 19 prosenttia ja ammattikorkeakouluissa 14 prosenttia. Näin tarkasteltuna opiskelijavaihtoon osallistuminen on yliopistosektorilla aktiivisinta kauppakorkeakouluissa ja taidekorkeakouluissa, joissa liikkuvien opiskelijoiden osuus uusista opiskelijoista oli yli 40 prosenttia. Ammattikorkeakouluissa liikkuvuuden vilkkaus vaihtelee oppilaitoksittain, aktiivisempien joukossa on sekä yksi- että monialaisia korkeakouluja. Liikkuvien opiskelijoiden osuus oli parhaimmillaan runsaat 20 prosenttia uusista opiskelijoista.

Korkeakoulujen kansainvälinen liikkuvuus on Eurooppa-painotteista, kummassakin korkeakoulumuodossa Euroopan osuus kokonaisvaihdosta oli runsaat 80 prosenttia. Varovaisesti arvioiden Euroopan

1. Vertailu perustuu niiden 24 ammattikorkeakoulun liikkuvuuslukuihin, jotka olivat mukana jo vuoden 2000 tilastoinnissa.

ulkopuoliset alueet ovat kuitenkin kasvattamassa suosiotaan suomalaisten opiskelijoiden kohdealueina. Opetusministeriö on osoittanut CIMOLle vetovastuun korkeakoulutuksen kansainvälisen markkinoinnin strategisessa suunnittelussa. Tästä johtuen liikkuvuusvirtojen alue- ja maakohtaiseen tarkasteluun on kiinnitetty raportissa aiempaa laajempaa huomiota.

Vaikkakin jo rutiinia, vuotuinen liikkuvuustietojen keruu on työläs prosessi, johon osallistuu useita henkilöitä korkeakoulujen kansainvälisten asioiden hallinnosta, opintotoimistoista ja tietohallinnosta. Edellisen vuoden tapaan tiedonkeruu saatiin kohtalaisen onnistuneesti määräajassa päätökseen. Yliopistosektorin tiedonkeruusta vastasi CIMOssa tutkija Irma Garam ja ammattikorkeakoulujen osalta erikoissuunnittelija Pirjo Aalto. Yliopistoille ja ammattikorkeakouluille laaditut ohjeistot liikkuvuustietojen keruusta ovat raportin liitteinä 1 ja 2.

II Yliopistojen pitkät opiskelijavaihdot

Suomesta ulkomaille suuntautuva opiskelijaliikkuvuus on pysynyt samoissa lukemissa parin viime vuoden ajan. Vuonna 2001 yliopistoista lähti vähintään kolmen kuukauden pituiseen vaihtoon 3 983 opiskelijaa, lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna (3 962).

Suomen vetovoima ulkomaisia opiskelijoita vastaanottavana maana kasvoi edelleen. Vuonna 2001 yliopistoihin saapui 3 468 vaihto-opiskelijaa, lisäystä edelliseen vuoteen (3 202) noin kahdeksan prosenttia. Vaihdon tasapaino oli parempi kuin koskaan: Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus oli 87 prosenttia Suomesta lähteneistä.

Vaihtoon lähteneistä oli naisia 2 589 ja miehiä 1 393. Naisten osuus oli 65 prosenttia, sama kuin edellisenä vuonna. Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden sukupuolijakauma oli tasaisempi: naisia oli 1 825 (53%) ja miehiä 1 643 (47%).

Yliopisto	Suomesta	Suomeen	YHT.
Helsingin yliopisto	699	599	1298
Jyväskylän yliopisto	341	277	618
Oulun yliopisto	303	262	565
Joensuun yliopisto	164	195	359
Kuopion yliopisto	74	56	130
Turun yliopisto	348	233	581
Tampereen yliopisto	351	312	663
Åbo Akademi	252	182	434
Vaasan yliopisto	155	75	230
Lapin yliopisto	118	96	214
Teknillinen korkeakoulu	321	280	601
Tampereen teknillinen korkeakoulu	177	256	433
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	118	98	216
Helsingin kauppakorkeakoulu	241	179	420
Svenska handelshögskolan	89	96	185
Turun kauppakorkeakoulu	76	91	167
Taideteollinen korkeakoulu	58	109	167
Sibelius-Akatemia	72	49	121
Teatterikorkeakoulu	14	2	16
Kuvataideakatemia	12	21	33
Yhteensä	3983	3468	7451

Taulukko 1. Opiskelijavaihto 2001 yliopistoittain

Liikkuvat opiskelijat suhteessa uusiin opiskelijoihin

Kiinnostavampaa kuin absoluuttisina lukuina on tarkastella liikkuvuutta suhteessa yliopistojen opiskelijamäärään, esimerkiksi uusiin opiskelijoihin. Taulukossa 2 liikkuvien opiskelijoiden määrä on suhteutettu uusien opiskelijoiden määrään korkeakouluittain. Liikkuvien opiskelijoiden osuus uusista opiskelijoista on keskimäärin noin 19 prosenttia eli joka viides opiskelija suorittaa osan tutkinnostaan ulkomaisessa korkeakoulussa. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 1999-2004 asetettiin tavoitteeksi, että joka kolmas opiskelija osallistuisi opiskelijavaihtoon – tavoitteeseen on siis vielä matkaa.

Uusien opiskelijoiden määrään suhteutettuna opiskelijavaihto on vilkkainta kauppakorkeakouluissa ja taidekorkeakouluissa, joissa liikkuvien opiskelijoiden osuus on yli 40 prosenttia.

Yliopisto	Uudet opiskelijat	Opiskelija-liikkuvuus Suomesta	Suhde: liikkuvuus Suomesta/uudet opiskelijat
Helsingin yliopisto	4176	699	16,7
Jyväskylän yliopisto	1859	341	18,3
Oulun yliopisto	2289	303	13,2
Joensuun yliopisto	1185	164	13,8
Kuopion yliopisto	805	74	9,2
Turun yliopisto	1662	348	20,9
Tampereen yliopisto	1412	351	24,9
Åbo Akademi	907	252	27,8
Vaasan yliopisto	631	155	24,6
Lapin yliopisto	529	118	22,3
Teknillinen korkeakoulu	1649	321	19,5
Tampereen teknillinen korkeakoulu	1262	177	14,0
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	818	118	14,4
Helsingin kauppakorkeakoulu	494	241	48,8
Svenska handelshögskolan	329	89	27,1
Turun kauppakorkeakoulu	275	76	27,6
Taideteollinen korkeakoulu	131	58	44,3
Sibelius-Akatemia	167	72	43,1
Teatterikorkeakoulu	43	14	32,6
Kuvataideakatemia	28	12	42,9
Yhteensä	20651	3983	19,3

Taulukko 2. Opiskelijaliikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin opiskelijoihin yliopistoittain 2001

Opiskelijavaihdon kehitys 2000–2001

Taulukossa 3 näkyy opiskelijavaihdon kehitys vuosina 2000 ja 2001 yliopistoittain.

Suomesta vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla, muutos oli vain 0,5 prosenttia. Lähteneiden määrä laski 10 yliopistossa. Ulkomailta Suomeen suuntautunut liikkuvuus sitä vastoin kasvoi keskimäärin kahdeksan prosenttia. Suomeen tulleiden opiskelijoiden määrä lisääntyi 15 yliopistossa.

Valtavirrasta erottuivat selvimmin Åbo Akademi, Vaasan yliopisto ja Svenska handelshögskolan, joissa vaihto kasvoi merkittävästi kummassakin kategoriassa.

Yliopistot	Suomesta '01	Suomeen '01	Suomesta'00	Suomeen'00 Suomesta %	Muutos	Muutos Suomeen %
Helsingin yliopisto	699	599	721	637	-3,1	-6,0
Jyväskylän yliopisto	341	277	373	247	-8,6	12,1
Oulun yliopisto	303	262	286	250	5,9	4,8
Joensuun yliopisto	164	195	238	178	-31,1	9,6
Kuopion yliopisto	74	56	81	48	-8,6	16,7
Turun yliopisto	348	233	331	175	5,1	33,1
Tampereen yliopisto	351	312	390	263	-10,0	18,6
Åbo Akademi	252	182	138	133	82,6	36,8
Vaasan yliopisto	155	75	96	43	61,5	74,4
Lapin yliopisto	118	96	114	96	3,5	0,0
Teknillinen korkeakoulu	321	280	346	268	-7,2	4,5
Tampereen teknillinen korkeakoulu	177	256	161	221	9,9	15,8
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	118	98	136	93	-13,2	5,4
Helsingin kauppakorkeakoulu	241	179	213	181	13,1	-1,1
Svenska handelshögskolan	89	96	69	85	29,0	12,9
Turun kauppakorkeakoulu	76	91	101	87	-24,8	4,6
Taideteollinen korkeakoulu	58	109	78	124	-25,6	-12,1
Sibelius-Akatemia	72	49	69	44	4,3	11,4
Teatterikorkeakoulu	14	2	8	5	75,0	-60,0
Kuvataideakatemia	12	21	13	24	-7,7	-12,5
Yhteensä	3983	3468	3962	3202	0,5	8,3

Taulukko 3. Opiskelijavaihdon kehitys 2000–2001 yliopistoittain

Vaihdon tasapaino

Taulukossa 4 on esitetty vaihdon tasapaino yliopistoittain.

Vuonna 2001 yliopistojen opiskelijavaihto oli lähempänä täydellistä vastavuoroisuutta kuin koskaan ennen. Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus Suomesta lähteistä oli ennätyselliset 87 prosenttia, edellisenä vuonna 81 prosenttia. Joensuun yliopisto, Tampereen teknillinen korkeakoulu, Svenska handelshögskolan, Turun kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Kuvataideakatemia vastaanottivat enemmän ulkomaisia opiskelijoita kuin niistä lähti vaihtoon.

Yliopisto	Suomesta	Suomeen	Suomesta %
Helsingin yliopisto	699	599	85,7
Jyväskylän yliopisto	341	277	81,2
Oulun yliopisto	303	262	86,5
Joensuun yliopisto	164	195	118,9
Kuopion yliopisto	74	56	75,7
Turun yliopisto	348	233	67,0
Tampereen yliopisto	351	312	88,9
Åbo Akademi	252	182	72,2
Vaasan yliopisto	155	75	48,4
Lapin yliopisto	118	96	81,4
Teknillinen korkeakoulu	321	280	87,2
Tampereen teknillinen korkeakoulu	177	256	144,6
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	118	98	83,1
Helsingin kauppakorkeakoulu	241	179	74,3
Svenska handelshögskolan	89	96	107,9
Turun kauppakorkeakoulu	76	91	119,7
Taideteollinen korkeakoulu	58	109	187,9
Sibelius-Akatemia	72	49	68,1
Teatterikorkeakoulu	14	2	14,3
Kuvataideakatemia	12	21	175,0
Yhteensä	3983	3468	87,1

Taulukko 4. Opiskelijavaihdon tasapaino yliopistoittain

Opiskelijavaihto koulutusaloittain

Yliopistojen opiskelijavaihdossa suurimmilla koulutusaloilla on luonnollisesti suurimmat vaihtovolyymit. Kärjessä ovat humanistinen (931 Suomesta, 558 Suomeen), kauppatieteellinen (720 Suomesta, 709 Suomeen) ja teknillistieteellinen koulutusala (681 Suomesta, 645 Suomeen).

Vaihto oli hyvin tasapainossa kauppatieteellisellä, teknillistieteellisellä, kasvatustieteellisellä, yhteiskuntatieteellisellä ja farmasian alalla. Taideteollinen, liikuntatieteellinen, maatalous-metsätieteellinen, kuvataideala ja lääketieteelliset alat vastaanottivat enemmän ulkomaisia opiskelijoita kuin suomalaisia lähti niiltä vaihtoon.

Koulutusala	Suomesta	Suomeen
Teologinen	37	15
Humanistinen	931	558
Taideteollinen	58	109
Musiikkiala	74	51
Teatteri- ja tanssiala	14	2
Kasvatustieteellinen	219	206
Liikuntatieteellinen	21	53
Yhteiskuntatieteellinen	484	428
Psykologia	44	17
Terveydenhuolto	15	9
Oikeustieteellinen	187	124
Kauppatieteellinen	720	709
Luonnontieteellinen	299	205
Maatalous-metsätieteellinen	52	84
Teknillistieteellinen	681	645
Lääketieteellinen	61	94
Hammaslääketieteellinen	5	19
Eläinlääketieteellinen	4	6
Farmasia	20	20
Kuvataideala	42	56
Tuntematon	15	58
Yhteensä	3983	3468

Taulukko 5. Yliopistojen opiskelijavaihto koulutusaloittain

Opiskelijavaihdon yhteistyömaat ja -alueet

Yliopistoilla oli vuonna 2001 yhteistyötä 97 maan kanssa. Näistä 35 sijaitsi Euroopassa ja 62 Euroopan ulkopuolella. Taulukossa 6 näkyvät 20 tärkeintä yhteistyömaata.

Suomalaisten vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat ovat pysyneet samoina kuin edellisinä vuosina, uutena 20 suosituimman listalla on Australia. Kärkeä pitävät entiseen tapaan Saksa, Ruotsi, Britannia, Ranska ja Yhdysvallat. Lähettäjämaitten listalla uutena maana on Kanada, muutoin kärjessä ovat entiseen tapaan Saksa, Ranska, Espanja, Italia ja Venäjä.

Vaihto oli Suomelle ylijäämäistä Välimeren, Keski- ja Itä-Euroopan ja Baltian maiden sekä Venäjän ja Kiinan kanssa. Alijäämäistä vaihto oli Pohjoismaiden, Amerikan, Britannian, Saksan, Alankomaiden, Itävallan, Malesian ja Australian kanssa.

Maa	Suomesta	Maa	Suomeen
Saksa	514	Saksa	457
Ruotsi	404	Ranska	358
Britannia	380	Espanja	336
Ranska	335	Italia	262
Yhdysvallat	266	Venäjä	172
Espanja	250	Puola	159
Alankomaat	170	Yhdysvallat	139
Itävalta	164	Britannia	135
Venäjä	128	Itävalta	117
Italia	124	Unkari	116
Tanska	94	Viro	112
Belgia	91	Alankomaat	108
Kanada	88	Tšekki	101
Unkari	88	Belgia	80
Norja	80	Ruotsi	74
Sveitsi	68	Liettua	72
Tšekki	58	Kanada	54
Irlanti	58	Portugali	46
Malesia	57	Kiina	45
Australia	50	Tanska	43

Taulukko 6. Yliopistojen 20 tärkeintä yhteistyömaata

Opiskelijavaihto Eurooppaan

Valtaosa eli 83 prosenttia yliopistojen opiskelijaliikkuvuudesta kanavoitui Euroopan maihin. Suomesta lähti Eurooppaan 3 130 opiskelijaa ja Suomeen tuli 2 983 eurooppalaista opiskelijaa. Vaihto Eurooppaan oli lähes täydellisesti tasapainossa, Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus Suomesta lähteneistä oli 95 prosenttia.

Suosituimmat kohdemaat olivat Saksa, Ruotsi, Britannia ja Ranska, mutta myös harvinaisempiin vaihtokohteisiin Ukraina, Färsearille ja Maltalle löytyi lähtijöitä. Suomeen tuli eniten opiskelijoita Saksasta, Ranskasta, Espanjasta ja Italiasta, mutta myös Moldovasta, Makedoniasta, Liechtensteinista ja Färsearilta löytyi Suomen kohdemaakseen valinnea.

Maa	Suomesta	Maa	Suomeen
Alankomaat	170	Alankomaat	108
Belgia	91	Belgia	80
Bulgaria	1	Bulgaria	9
Britannia	380	Britannia	135
Espanja	250	Espanja	336
Färsearet	1	Färsearet	1
Irlanti	58	Irlanti	18
Islanti	36	Islanti	14
Italia	124	Italia	262
Itävalta	164	Itävalta	117
Kreikka	26	Jugoslavia	4
Latvia	6	Kreikka	23
Liettua	8	Latvia	34
Luxemburg	4	Liechtenstein	1
Malta	4	Liettua	72
Norja	80	Luxemburg	1
Portugali	24	Makedonia	1
Puola	36	Moldova	1
Ranska	335	Norja	24
Ruotsi	404	Portugali	46
Saksa	514	Puola	159
Slovakia	14	Ranska	358
Slovenia	3	Romania	20
Sveitsi	68	Ruotsi	74
Tanska	94	Saksa	457
Tšekki	58	Slovakia	28
Ukraina	1	Slovenia	7
Venäjä	128	Sveitsi	32
Viro	48	Tanska	43
Tšekki	101	Ukraina	4
		Unkari	116
		Venäjä	172
		Viro	112
		Tuntematon	13
Yhteensä	3130	Yhteensä	2983

Taulukko 7. Opiskelijavaihdon yhteistyömaat Euroopassa

Opiskelijavaihto Euroopan ulkopuolelle

Euroopan ulkopuolelle lähti vaihtoon 763 opiskelijaa ja Suomeen tuli 485 opiskelijaa. Vaihto oli kohtalaisen hyvin tasapainossa, Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus oli 63 prosenttia Suomesta lähteneiden määrästä.

Euroopan ulkopuolisten maiden osuus opiskelijaliikkuvuudesta oli 17 prosenttia, vuonna 2000 15 prosenttia. Lisäys on suhteellisesti pieni mutta mahdollisena trendinä kiinnostava. Näyttäisi siltä, että opiskelijavaihdon Eurooppa-keskeisyys on jonkin verran vähenemässä ja Latinalaisen Amerikan, Oseanian ja Afrikan vetovoima lisääntymässä.

Alue	2001	2000
Eurooppa	3218	3290
Aasia	204	200
Afrikka	36	23
Amerikka	354	353
Latinalainen Amerikka	59	40
Oseania	64	47
Tuntematon	48	9
Yhteensä	3983	3962

Taulukko 8. Opiskelijavaihdon kohdealueet yliopistoissa 2000 ja 2001 (Suomesta ulkomaille)

Valtaosa Euroopan ulkopuolisesta opiskelijaliikkuvuudesta kanavoitui Amerikkaan (354 Suomesta, 193 Suomeen) ja Aasiaan (Suomesta 204, Suomeen 210). Näiden kahden maanosan osuus kaikesta Euroopan ulkopuolisesta opiskelijavaihdosta oli 77 prosenttia.

Kohdemaista suosituimmat olivat Yhdysvallat, Kanada, Malesia, Australia, Japani ja Meksiko. Vaihtovirtoja hallitsevat Yhdysvallat ja Kanada, joiden osuus kaikesta Euroopan ulkopuolelle suuntautuneesta vaihdosta oli lähes puolet (46%). Suomeen tuli eniten opiskelijoita Yhdysvalloista, Kanadasta, Kiinasta, Japanista, Meksikosta ja Intiasta. Myös Suomeen suuntautuneessa liikkuvuudessa Yhdysvaltojen ja Kanadan osuus oli merkittävä, 40 prosenttia.

Euroopan ulkopuolisia yhteistyömaita oli kaikkiaan 62. Suomalaisia opiskelijoita vastaanottaneita maita oli 45 ja lähettäjämailta 46. Kun otetaan huomioon, että Yhdysvaltojen ja Kanadan osuus on lähes puolet Euroopan ulkopuolisesta liikkuvuudesta, liikkuvuuden hajonta muihin maihin on varsin suuri. Suurimmassa osassa yhteistyömaita (70%) vaihdon volyyymi jäi alle kymmeneen opiskelijaan.

Euroopan ulkopuoliset yhteistyömaat näkyvät alueittain taulukossa 9.

	Suomesta		Suomeen
Aasia	204	Aasia	210
Filippiinit	1	Bangladesh	4
Hong kong	1	Georgia	2
Indonesia	4	Indonesia	1
Intia	5	Intia	24
Israel	4	Irak	2
Japani	35	Iran	3
Jordania	2	Israel	3
Kambodza	3	Japani	35
Kiina	32	Jordania	3
Korean tasavalta	19	Kiina	45
Kypros	3	Kirgisia	1
Macao	1	Korean tasavalta	22
Malesia	57	Kypros	6
Nepal	3	Libanon	1
Pakistan	1	Macao	10
Singapore	12	Malesia	10
Taiwan	1	Nepal	1
Thaimaa	18	Pakistan	14
Vietnam	2	Singapore	2
		Taiwan	3
		Thaimaa	5
		Turkki	13
Afrikka	36	Afrikka	11
Benin	1	Egypti	2
Egypti	1	Etelä-Afrikka	1
Etelä-Afrikka	8	Ghana	1
Ghana	4	Liberia	1
Kenia	4	Libya	2
Madagaskar	1	Norsunluurannikko	1
Malawi	1	Somalia	1
Marokko	2	Uganda	2
Namibia	6		
Ruanda	1	Amerikka	193
Sambia	1	Yhdysvallat	139
Tansania	4	Kanada	54
Tunisia	1	Latinalainen	
Uganda	1	Amerikka	
Amerikka	354	ja Karibia	51
Yhdysvallat	266	Argentiina	3
Kanada	88	Brasilia	5
Latinalainen		Chile	2
Amerikka		Ecuador	1
ja Karibia	59	ElSalvador	1
Argentiina	7	Kolumbia	3
Brasilia	2	Meksiko	24
Chile	4	Peru	3
Costa Rica	4	Venezuela	7
Ecuador	1	Dominica	1
Kolumbia	2	Kuuba	1
Meksiko	30		
Nicaragua	3	Oseania	19
Peru	2	Australia	16
Venezuela	3	Uusi-Seelanti	3
Puerto Rico	1		
Oseania	64	Tuntematon	1
Australia	50		
Uusi-Seelanti	14		
Tuntematon	48		

Taulukko 9 . Opiskelijavaihdon yhteistyömaat Euroopan ulkopuolella

Vaihtojärjestelyt

Euroopan unionin Sokrates-ohjelma on edelleen ylivoimaisesti suurin vaihtojärjestely. Noin puolet (54%) yliopistojen kaikesta opiskelijaliikkuvuudesta kanavoituu ohjelman kautta. Vuonna 2001 ohjelmassa liikkui yhteensä 4 058 suomalaista ja ulkomaista opiskelijaa. Sokrates-ohjelma kattoi ulkomaille suuntautuneesta liikkuvuudesta 48 prosenttia ja Suomeen suuntautuneesta 62 prosenttia. Muita merkittäviä vaihtojärjestelyjä olivat korkeakoulun omat vaihtosopimukset (954), itse hankittu opiskelupaikka eli free mover -opiskelu (912) ja pohjoismainen Nordplus-opiskelijavaihto-ohjelma (614).

Vuonna 2001 Sokrates-ohjelmassa tuli ensimmäisen kerran enemmän opiskelijoita Suomeen (2 147) kuin Suomesta lähti ulkomaille (1 911). Korkeakoulujen omiin sopimuksiin perustuva liikkuvuus painottui Suomesta ulkomaille (570 Suomesta, 384 Suomeen). Pohjoismainen Nordplus-vaihto oli edellisten vuosien tapaan selvästi epätasapainossa, Suomeen saapuneiden osuus vaihtoon lähteneistä oli vajaa kolmannes. Itse opiskelupaikkansa hankkineet jakautuivat kohtalaisen tasaisesti kumpaankin liikkuvuusluokkaan.

Vaihto-ohjelma	Suomesta	Suomeen	Yhteensä
Sokrates	1911	2147	4058
Nordplus	487	127	614
Korkeakoulun oma	570	384	954
ISEP	55	44	99
Tempus	1	13	14
CIMOn stipendit	58	132	190
Muut EU-ohjelmat	14	24	38
Leonardo	27	3	30
ASLA/Fulbright	3	11	14
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	121	70	191
IAESTE	45	18	63
Opiskelija ja kansalaisjärjestöjen harjoitteluvaihto	12	0	12
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelma	77	1	78
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	63	9	72
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	483	429	912
Tuntematon	56	56	112
Yhteensä	3983	3468	7451

Taulukko 10. Yliopistojen vaihtojärjestelyt

Opiskelijavaihdon kesto

Pitkiin opiskelijavaihtoihin tilastoitavien vaihtojen tulee olla kestoltaan vähintään 3 kuukautta. Vuonna 2001 Suomesta ulkomaille suuntautuneiden vaihtojen keskipituus oli 5 kuukautta ja Suomeen suuntautuneiden vaihtojen keskipituus 4,7 kuukautta. Vaihdot ovat jonkin verran lyhyempiä kuin vuonna 2000, jolloin vaihtojen vastaavat keskikestot olivat 6,1 ja 5,1 kuukautta.

Taulukossa 11 näkyvät vaihtojen keskipituudet yliopistoittain. Kestoltaan pisimmät ulkomaille suuntautuneet opiskelijavaihdot olivat Helsingin yliopistolla, Joensuun yliopistolla, Tampereen yliopistolla ja Kuvataideakatemiassa. Pisimmäksi ajaksi ulkomaisia opiskelijoita vastaanottivat Joensuun yliopisto, Vaasan yliopisto, Helsingin yliopisto ja Teknillinen korkeakoulu.

Yliopisto	Suomesta	Suomeen
Helsingin yliopisto	7,5	7,5
Jyväskylän yliopisto	6,1	6,7
Oulun yliopisto	4,7	5,3
Joensuun yliopisto	7,3	8,2
Kuopion yliopisto	4,7	3,5
Turun yliopisto	4,7	4,7
Tampereen yliopisto	7,2	6,3
Åbo Akademi	6,1	6,8
Vaasan yliopisto	6,2	7,6
Lapin yliopisto	5,0	5,5
Teknillinen korkeakoulu	6,4	7,2
Tampereen teknillinen korkeakoulu	5,5	5,7
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	6,4	7,1
Helsingin kauppakorkeakoulu	6,3	6,4
Svenska handelshögskolan	6,5	6,8
Turun kauppakorkeakoulu	6,6	7,1
Taideteollinen korkeakoulu	4,4	4,1
Sibelius-Akatemia	4,5	3,3
Teatterikorkeakoulu	4,7	5,4
Kuvataideakatemia	7,1	5,0
Keskikeston keskiarvo	5,0	4,7

Taulukko 11. Opiskelijavaihtojen kesto

III Yliopistojen lyhyet opiskelijavaihdot

Yliopistoja pyydettiin antamaan tiedot myös lyhyistä, alle kolmen kuukauden ja vähintään yhden viikon pituisista opiskelijavaihdoista. Vuonna 2001 kaikkiaan 16 yliopistoa toimitti tiedot lyhyistä vaihdoista, vuonna 2000 tällaisia yliopistoja oli 14.

Taulukossa 12 on esitetty lyhyet opiskelijavaihdot yliopistoittain. Eniten tilastoituja vaihtoon lähteneitä oli Oulun yliopistolla (99), Teatterikorkeakoululla (78) ja Helsingin yliopistolla (77). Eniten tilastoituja opiskelijavaihtoja ulkomailta oli Helsingin yliopistolla (150), Oulun yliopistolla (83) ja Turun yliopistolla (51).

Yliopisto	Suomesta	Suomeen
Helsingin yliopisto	77	150
Jyväskylän yliopisto	3	0
Oulun yliopisto	99	83
Joensuun yliopisto	8	2
Kuopion yliopisto	60	20
Turun yliopisto	68	51
Tampereen yliopisto	68	2
Åbo Akademi	0	0
Vaasan yliopisto	13	23
Lapin yliopisto	8	28
Teknillinen korkeakoulu	57	44
Tampereen teknillinen korkeakoulu	16	15
Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu	3	0
Helsingin kauppakorkeakoulu	0	0
Svenska handelshögskolan	5	0
Turun kauppakorkeakoulu	0	0
Taideteollinen korkeakoulu	0	0
Sibelius-Akatemia	1	0
Teatterikorkeakoulu	78	1
Kuvataideakatemia	6	26
Yhteensä	570	445

Taulukko 12. Lyhyet opiskelijavaihdot yliopistoittain

IV Ammatti- korkeakoulujen

pitkät opiskelija- ja harjoittelijavaihdot

Kansainvälisen liikkuvuuden tilastoinnissa olivat mukana kaikki 29 vakinaista ammattikorkeakoulua. Vuonna 2001 niistä lähti vähintään kolmen kuukauden pituiseen vaihtoon ulkomaille yhteensä 3 492 opiskelijaa ja harjoittelijaa. Ammattikorkeakouluverkoston laajentuessa liikkuvuus Suomesta ulkomaille on kasvanut absoluuttisesti, mutta ei suhteellisesti parin viime vuoden aikana.

Suomen vetovoima opiskelu- ja harjoittelumaana kasvoi edelleen. Vuonna 2001 ammattikorkeakouluihin tuli 2 028 ulkomaista opiskelijaa ja harjoittelijaa. Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus Suomesta lähteneistä oli 58 prosenttia (55 prosenttia vuonna 2000). Vaihdon tasapaino on vielä jäljessä yliopistojen vastaavasta (87%), mutta se on parantunut tasaisesti vuosittain.

Naisia oli vaihtoon lähteneistä 2 480 ja miehiä 1 013. Naisten osuus oli 71 prosenttia. Suomeen saapuneista oli naisia 1 079 (53%) ja miehiä 945 (47%). Sukupuolten edustus kummassakin liikkuvuuskategoriassa oli hyvin samanlainen kuin yliopistosektorilla.

Ammattikorkeakoulu	Suomesta	Suomeen
Arcada - Nylands svenska yh	71	54
Diakonia-amk	92	35
Espoon-Vantaan teknillinen amk	183	142
Etelä-Karjalan amk	57	85
Haaga Instituutin amk	134	64
Helsingin amk	120	57
Helsingin liiketalouden amk	184	105
Humanistinen amk	29	26
Hämeen amk	208	101
Jyväskylän amk	214	92
Kajaanin amk	58	38
Kemi-Tornion amk	48	33
Keski-Pohjanmaan amk	81	63
Kymenlaakson amk	78	82
Lahden amk	133	96
Laurea-amk	168	66
Mikkelin amk	105	95
Oulun seudun amk	109	132
Pirkanmaan amk	146	57
Pohjois-Karjalan amk	132	66
Pohjois-Savon amk	162	97
Rovaniemen amk	83	16
Satakunnan amk	133	74
Seinäjoen amk	135	68
Svenska Yrkeshögskolan	40	14
Tampereen amk	181	86
Turun amk	194	112
Vaasan amk	149	56
Yrkeshögskolan Sydväst	65	16
Yhteensä	3492	2028

Taulukko 13. Opiskelija- ja harjoittelijavaihto 2001 ammattikorkeakouluittain

Liikkuvat opiskelijat suhteessa uusiin opiskelijoihin

Taulukossa 14 vaihtoon osallistuneiden opiskelijoiden määrä on suhteutettu uusien opiskelijoiden määrään ammattikorkeakouluittain. Tarkastelu antaa paremman kuvan vaihdon aktiivisuudesta kuin pelkät absoluuttiset vaihtoluvut. Liikkuvien opiskelijoiden osuus uusista opiskelijoista oli keskimäärin noin 14 prosenttia. Puolessa ammattikorkeakouluista liikkuvien opiskelijoiden osuus uusista opiskelijoista oli parempi kuin valtakunnallinen keskiarvo, mutta ei missään lähellä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa tavoitteeksi asetettua kolmannelta. Vilkkainta vaihtoon lähteminen oli Espoon-Vantaan teknillisessä ammattikorkeakoulussa (22%), Haaga Instituutin ammattikorkeakoulussa (23%) ja Vaasan ammattikorkeakoulussa (22%).

Ammattikorkeakoulu	Uudet opiskelijat	Opiskelijaliikkuvuus Suomesta	Suhde: liikkuvuus Suomesta/uudet opiskelijat
Arcada-Nylands svenska yh	413	71	17,2
Diakonia-amk	528	92	17,4
Espoon-Vantaan teknillinen amk	845	183	21,7
Etelä-Karjalan amk	596	57	9,6
Haaga Instituutin amk	586	134	22,9
Helsingin amk	1885	120	6,4
Helsingin liiketalouden amk	951	184	19,3
Humanistinen amk	257	29	11,3
Hämeen amk	1092	208	19,0
Jyväskylän amk	1149	214	18,6
Kajaanin amk	420	58	13,8
Kemi-Tornion amk	573	48	8,4
Keski-Pohjanmaan amk	682	81	11,9
Kymenlaakson amk	910	78	8,6
Lahden amk	887	133	15,0
Laurea-amk	1509	168	11,1
Mikkelin amk	828	105	12,7
Oulun seudun amk	1547	109	7,0
Pirkanmaan amk	776	146	18,8
Pohjois-Karjalan amk	783	132	16,9
Pohjois-Savon amk	1441	162	11,2
Rovaniemen amk	603	83	13,8
Satakunnan amk	1351	133	9,8
Seinäjoen amk	926	135	14,6
Svenska yh	363	40	11,0
Tampereen amk	912	181	19,8
Turun amk	1778	194	10,9
Vaasan amk	694	149	21,5
Yh Sydväst	354	65	18,4
Yhteensä	25639	3492	13,6

Taulukko 14. Opiskelijaliikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin opiskelijoihin ammattikorkeakouluittain

Opiskelija- ja harjoittelijavaihdon kehitys 2000–2001

Taulukossa 15 näkyy opiskelija- ja harjoittelijavaihdon kehitys vuosina 2000 ja 2001 niissä 24 ammattikorkeakoulussa, jotka olivat mukana kummankin vuoden tilastoinnissa. Vuonna 2001 näistä ammattikorkeakouluista lähti vaihtoon 2 937 opiskelijaa, hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (2 918). Ammattikorkeakouluihin tuli 1 787 ulkomaista opiskelijaa, lisäystä noin 12 prosenttia edelliseen vuoteen (1 603).

Suomalaisten vaihto-opiskelijoiden määrä laski tai pysyi ennallaan 11 ammattikorkeakoulussa. Ulkomaisten opiskelijoiden määrä sitä vastoin kasvoi 15 ammattikorkeakoulussa. Valtavirrasta poikkesivat Arcada – Nylands svenska yrkeshögskola, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, joissa opiskelijavaihdon kasvu oli merkittävä kummassakin liikkuvuuskategoriassa.

Ammattikorkeakoulu	Suomesta '01	Suomeen '01	Suomesta '00	Suomeen '00	Muutos-% Suomesta	Muutos-% Suomeen
Arcada-Nylands svenska yh	71	54	36	47	97,2	14,9
Espoon-Vantaan teknillinen amk	183	142	198	139	-7,6	2,2
Etelä-Karjalan amk	57	85	70	92	-18,6	-7,6
Haaga Instituutin amk	134	64	133	58	0,8	10,3
Helsingin liiketalouden amk	184	105	175	80	5,1	31,3
Hämeen amk	208	101	174	104	19,5	-2,9
Jyväskylän amk	214	92	182	87	17,6	5,7
Kajaanin amk	58	38	42	27	38,1	40,7
Kemi-Tornion amk	48	33	46	37	4,3	-10,8
Keski-Pohjanmaan amk	81	63	118	52	-31,4	21,2
Kymenlaakson amk	78	82	105	59	-25,7	39,0
Lahden amk	133	96	136	84	-2,2	14,3
Mikkelin amk	105	95	153	78	-31,4	21,8
Oulun seudun amk	109	132	79	85	38,0	55,3
Pohjois-Karjalan amk	132	66	120	70	10,0	-5,7
Pohjois-Savon amk	162	97	113	78	43,4	24,4
Rovaniemen amk	83	16	88	32	-5,7	-50,0
Satakunnan amk	133	74	116	74	14,7	0,0
Seinäjoen amk	135	68	141	80	-4,3	-15,0
Svenska yh	40	14	57	18	-29,8	-22,2
Tampereen amk	181	86	175	67	3,4	28,4
Turun amk	194	112	175	99	10,9	13,1
Vaasan amk	149	56	221	33	-32,6	69,7
Yh Sydväst	65	16	65	23	0,0	-30,4
Yhteensä	2937	1787	2918	1603	0,7	11,5

Taulukko 15. Opiskelija- ja harjoittelijavaihdon kehitys 2000–2001 ammattikorkeakouluittain

Vaihdon tasapaino

Taulukossa 16 on esitetty vaihdon tasapaino ammattikorkeakouluittain.

Vuonna 2001 Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus oli keskimäärin 58 prosenttia Suomesta lähteneiden määrästä. Vaihtosuhte ylitti valtakunnallisen keskimäärän yhdeksässä ammattikorkeakoulussa. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu vastaanottivat enemmän ulkomaisia opiskelijoita kuin niistä lähti opiskelijoita vaihtoon.

Ammattikorkeakoulu	Suomesta	Suomeen	Suomeen %
Arcada-Nylands svenska yh	71	54	76,1
Diakonia-amk	92	35	38,0
Espeen-Vantaan teknillinen amk	183	142	77,6
Etelä-Karjalan amk	57	85	149,1
Haaga Instituutin amk	134	64	47,8
Helsingin amk	120	57	47,5
Helsingin liiketalouden amk	184	105	57,1
Humanistinen amk	29	26	89,7
Hämeen amk	208	101	48,6
Jyväskylän amk	214	92	43,0
Kajaanin amk	58	38	65,5
Kemi-Tornion amk	48	33	68,8
Keski-Pohjanmaan amk	81	63	77,8
Kymenlaakson amk	78	82	105,1
Lahden amk	133	96	72,2
Laurea-amk	168	66	39,3
Mikkelin amk	105	95	90,5
Oulun seudun amk	109	132	121,1
Pirkanmaan amk	146	57	39,0
Pohjois-Karjalan amk	132	66	50,0
Pohjois-Savon amk	162	97	59,9
Rovaniemen amk	83	16	19,3
Satakunnan amk	133	74	55,6
Seinäjoen amk	135	68	50,4
Svenska yh	40	14	35,0
Tampereen amk	181	86	47,5
Turun amk	194	112	57,7
Vaasan amk	149	56	37,6
Yrkeshögskolan Sydväst	65	16	24,6
Yhteensä	3492	2028	58,1

Taulukko 16. Opiskelija- ja harjoittelijavaihdon tasapaino ammattikorkeakouluittain

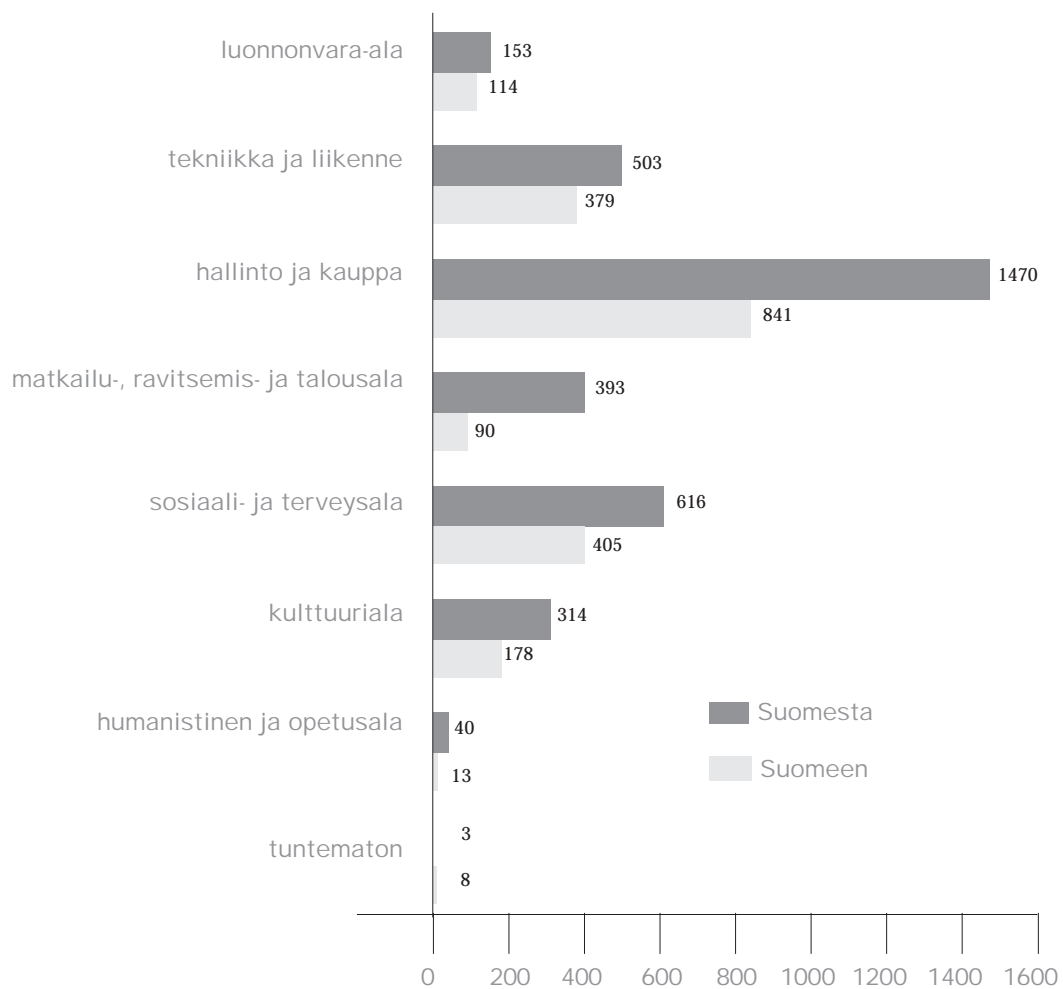
Opiskelija- ja harjoittelijavaihto koulutusaloittain

Taulukossa 17 ja kuviossa 1 on esitetty ammattikorkeakoulujen opiskelija- ja harjoittelijavaihto koulutusaloittain.

Suurimmat koulutusalat olivat edelleen hallinto ja kauppa, tekniikka ja liikenne sekä sosiaali- ja terveysala. Pienin koulutusala oli humanistinen ja opetusala. Vaihto oli parhaiten tasapainossa tekniikan ja liikenteen koulutusalalla (75%) sekä luonnonvara-alalla (74%), joilla Suomeen saapuneiden osuus Suomesta lähteneistä oli selvästi yli valtakunnallisen keskiarvon (58%). Vaihto oli eniten epätasapainossa matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla, jolla vaihtosuhte jäi 23 prosenttiin.

Koulutusala	Suomesta	Suomeen
Luonnonvara-ala	153	114
Tekniikka ja liikenne	503	379
Hallinto ja kauppa	1470	841
Matkailu-, ravitsemus-, ja talousala	393	90
Sosiaali- ja terveysala	616	405
Kulttuuriala	314	178
Humanistinen ja opetusala	40	13
Tuntematon	3	8
Yhteensä	3492	2028

Taulukko 17. Opiskelija- ja harjoittelijavaihto koulutusaloittain

Kuvio1. Opiskelija- ja harjoittelijavaihto koulutusaloittain

Opiskelijavaihdon yhteistyömaat ja -alueet

Ammattikorkeakouluilla oli vuonna 2001 opiskelijavaihtoa 97 maan kanssa. Näistä 34 sijaitti Euroopassa ja 63 Euroopan ulkopuolella. Taulukossa 18 näkyvät ammattikorkeakoulujen 20 tärkeintä yhteistyömaata.

Suomalaisten vaihto-opiskelijoiden suosituimmat kohdemaat ovat samoja kuin edellisinä vuosina. Kuten yliopistosektorilla uutena maana 20 tärkeimmän maan listalla on Australia. Kärkeä pitävät edelleen Britannia, Saksa, Alankomaat, Ruotsi ja Yhdysvallat. Lähettäjäm maiden listaa johtavat Saksa, Ranska, Britannia, Espanja ja Alankomaat. Uusia maita tärkeimpien lähettäjäm maiden joukossa ovat Irlanti, Portugali ja Thaimaa.

Opiskelijavaihto oli Suomelle ylijäämäistä Baltian maiden, Keski- ja Itä-Euroopan maiden sekä Ranskan, Portugalin ja Venäjän kanssa. Vaihtosuhde on perinteisesti epäedullisin Yhdysvaltoihin (189 Suomesta, 6 Suomeen), Ruotsiin (210 Suomesta, 12 Suomeen) ja Britanniaan (568 Suomesta, 164 Suomeen).

Maa	Suomesta	Maa	Suomeen
Britannia	568	Saksa	349
Saksa	407	Ranska	189
Alankomaat	259	Britannia	164
Ruotsi	210	Espanja	158
Yhdysvallat	189	Alankomaat	154
Espanja	179	Venäjä	115
Ranska	134	Belgia	112
Belgia	124	Unkari	103
Irlanti	120	Italia	94
Italia	100	Puola	61
Kreikka	92	Itävalta	56
Kiina	89	Viro	51
Itävalta	86	Kreikka	46
Tanska	79	Liettua	43
Unkari	71	Tšekki	39
Thaimaa	47	Kiina	33
Venäjä	47	Portugali	32
Kanada	43	Irlanti	31
Australia	42	Thaimaa	22
Malesia	41	Latvia	18

Taulukko 18. Ammattikorkeakoulujen tärkeimmät yhteistyömaat

Opiskelijavaihto Eurooppaan

Valtaosa eli 84 prosenttia ammattikorkeakoulujen opiskelijaliikkuvuudesta kanavoitui Euroopan maihin. Tilanne on hyvin samanlainen yliopistosektorilla, jolla 83 prosenttia liikkuvuudesta kohdentuu Eurooppaan. Ammattikorkeakouluista lähti Eurooppaan 2 723 opiskelijaa ja niihin tuli 1 897 eurooppalaista opiskelijaa. Vaihto Eurooppaan oli hyvin tasapainossa, Suomeen tulleiden osuus Suomesta lähteneistä oli 70 prosenttia.

Suosituimmat kohdemaat Euroopassa olivat Britannia, Saksa, Alankomaat ja Ranska, harvinaisimmat Färsaaret, Luxemburg, Malta ja Ukraina. Suomeen tuli eniten opiskelijoita Saksasta, Ranskasta, Britanniasta ja Espanjasta, mutta myös Sloveniasta, Ukrainasta ja Liechtensteinista löytyi jokunen Suomeen tulija.

Maa	Suomesta	Maa	Suomeen
Alankomaat	259	Alankomaat	154
Belgia	124	Belgia	112
Bosnia-Hertsegovina	1	Bulgaria	1
Bulgaria	1	Britannia	164
Britannia	568	Espanja	158
Espanja	179	Irlanti	31
Färsaaret	2	Islanti	3
Irlanti	120	Italia	94
Islanti	24	Itävalta	56
Italia	100	Kreikka	46
Itävalta	86	Latvia	18
Jugoslavia	3	Liechtenstein	1
Kreikka	92	Liettua	44
Latvia	4	Norja	7
Liettua	11	Portugali	32
Luxemburg	1	Puola	61
Malta	3	Ranska	189
Norja	39	Romania	10
Portugali	28	Ruotsi	12
Puola	21	Saksa	349
Ranska	134	Slovakia	10
Romania	4	Slovenia	3
Ruotsi	210	Suomi	5
Saksa	407	Sveitsi	12
Sveitsi	40	Tanska	16
Tanska	79	Tšekki	39
Tšekki	32	Ukraina	1
Ukraina	3	Unkari	103
Unkari	71	Venäjä	115
Venäjä	47	Viro	51
Viro	30		
Yhteensä	2723	Yhteensä	1897

Taulukko 19. Opiskelijavaihdon yhteistyömaat Euroopassa

Opiskelijavaihto Euroopan ulkopuolelle

Euroopan ulkopuolelle lähti vaihtoon 769 opiskelijaa ja Suomeen tuli 127 opiskelijaa. Opiskelijaliikkuvuus Euroopan ulkopuolelle on selvästi epätasapainossa, Suomeen tulleiden opiskelijoiden osuus oli vain 17 prosenttia Suomesta lähteneistä. Yliopisto-sektorilla vastaava suhde oli 63 prosenttia.

Kiinnostavaa on tarkastella ammattikorkeakoulujen opiskelijaliikkuvuuden kohdentumista alueittain vuosina 2000 ja 2001. Luvut eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, koska vuoden 2001 otoksessa on viisi korkeakoulua enemmän kuin edellisenä vuonna. On kuitenkin huomattava, että vaihtovirta Latinalaiseen Amerikkaan on yli kaksinkertaistunut ja Afrikkaan lähes kaksinkertaistunut. Liikkuvuuden jakautuminen eri kohdealueille vuosina 2000 ja 2001 on esitetty taulukossa 20.

Alue	2001	2000
Eurooppa	2723	2260
Aasia	320	315
Afrikka	119	65
Amerikka	232	200
Latinalainen Amerikka	50	24
Oseania	48	30
Tuntematon		24
Yhteensä	3492	2918

Taulukko 20. Opiskelijavaihdon kohdealueet ammattikorkeakouluissa 2000 ja 2001 (Suomesta ulkomaille)

Valtaosa Euroopan ulkopuolisesta opiskelijaliikkuvuudesta kohdentui Aasiaan (320 Suomesta, 103 Suomeen). Aasian osuus kaikesta Euroopan ulkopuolisesta vaihdosta oli lähes puolet, 47 prosenttia. Seuraavaksi laajinta oli lähes täysin yksisuuntainen liikkuvuus Amerikkaan (232 Suomesta, 9 Suomeen) ja Afrikkaan (119 Suomesta, 7 Suomeen). Amerikan osuus opiskelijaliikkuvuudesta oli 27 ja Afrikan 14 prosenttia.

Suomalaisten opiskelijoiden suosituimmat kohdemmaat olivat Yhdysvallat, Kiina, Thaimaa, Kanada, Malesia ja Australia. Suomeen tuli eniten opiskelijoita Kiinasta ja Thaimaasta, joiden yhteenlaskettu osuus oli lähes puolet (43%) Suomeen suuntauneesta opiskelijaliikkuvuudesta.

Ammattikorkeakoulujen Euroopan ulkopuoliset yhteistyömaat näkyvät taulukossa 21.

	Suomesta		Suomeen
Aasia	320	Aasia	103
Arabiemiirikunnat	3	Bahrain	1
Hong kong	7	Iran	1
Indonesia	7	Japani	9
Intia	20	Kiina	33
Iran	2	Korean tasavalta	9
Israel	5	Kypros	9
Japani	10	Laos	1
Kiina	89	Malesia	12
Korean tasavalta	2	Singapore	5
Kypros	10	Thaimaa	22
Malesia	41	Uzbekistan	1
Nepal	11		
Pakistan	2		
Singapore	36		
Sri Lanka	5		
Thaimaa	47		
Turkki	4		
Vietnam	19		
Afrikka	119	Afrikka	7
Egypti	10	Eritrea	1
Etelä-Afrikka	3	Kenia	3
Etiopia	5	Tansania	1
Gambia	1	Tunisia	1
Ghana	6	Uganda	1
Kenia	16		
Malawi	7		
Marokko	1		
Mosambik	5		
Namibia	32		
Nigeria	1		
Norsunluurannikko	1		
Sambia	1		
Swazimaa	5		
Tansania	9		
Uganda	16		
Amerikka	232	Amerikka	9
Kanada	43	Kanada	3
Yhdysvallat	189	Yhdysvallat	6
Latinalainen Amerikka	50	Latinalainen Amerikka	8
Argentiina	1	Argentiina	1
Bolivia	1	Brasilia	4
Brasilia	3	Costa Rica	1
Chile	5	Meksiko	1
Costa Rica	1	Jamaika	1
Ecuador	3		
Meksiko	15		
Nicaragua	6		
Peru	1		
Suriname	1		
Uruguay	1		
Venezuela	1		
Alankomaiden Antillit	1		
Aruba	1		
Bahama	1		
Cayman saaret	1		
Dominikaaninen tasavalta	2		
Jamaika	2		
Kuuba	3		
Oseania	48	Oseania	
Australia	42		
Uusi-Seelanti	6		

Taulukko 21. Opiskelijavaihdon yhteistyömaat Euroopan ulkopuolella

Vaihtojärjestelyt

Euroopan unionin Sokrates-ohjelma on ylivoimaisesti suurin opiskelija- ja harjoittelijavaihdon järjestely ammattikorkeakouluissa. Ohjelman kautta kanavoituu noin puolet (54%) ammattikorkeakoulujen kaikesta opiskelijavaihdosta. Suomesta ulkomaille suuntautuneesta liikkuvuudesta Sokrateen osuus oli 41 prosenttia ja Suomeen suuntautuneesta peräti 78 prosenttia.

Muita merkittäviä vaihtojärjestelyjä olivat korkeakoulujen omat vaihtosopimukset (947), itse hankittu opiskelu- tai harjoittelupaikka eli free mover -järjestely (690), Euroopan unionin Leonardo da Vinci -ohjelma (210) sekä muu harjoittelijavaihto-ohjelma (213).

Sokrates-ohjelmassa tuli ensimmäisen kerran enemmän opiskelijoita Suomeen (1 580) kuin Suomesta lähti ulkomaille (1 425). Korkeakoulujen omissa vaihtosopimuksissa vaihtovirta kulki Suomesta ulkomaille (703 Suomesta, 244 Suomeen). Harjoittelijavaihdossa suomalaisiin yrityksiin suoraan saapuneet eivät näy tilastoissa, mutta useat harjoitteluohjelmat ovat luonteeltaan vastavuoroisia.

Ammattikorkeakoulujen opiskelija- ja harjoittelijavaihdon järjestelyt on esitetty taulukossa 22.

Vaihto-ohjelma	Suomesta	Suomeen	Yhteensä
Sokrates	1425	1580	3005
Nordplus	103	20	123
Korkeakoulun oma	703	244	947
ISEP	1	0	1
Tempus	5	14	19
CIMOn stipendit	3	25	28
Muut EU-ohjelmat	1	3	4
Leonardo da Vinci	146	64	210
ASLA/Fulbright	1	0	1
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	89	22	111
IAESTE	6	2	8
Opiskelija ja kansalaisjärjestöjen harjoitteluvaihto	2	0	2
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelma	13	0	13
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	208	5	213
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	655	35	690
Tuntematon	131	14	145
Yhteensä	3492	2028	5520

Taulukko 22. Ammattikorkeakoulujen vaihtojärjestelyt

Opiskelija- ja harjoittelijavaihdon kesto

Pitkiin opiskelija- ja harjoittelijavaihtoihin tilastoitavien vaihtojen tulee olla vähintään 3 kuukauden pituisia. Vuonna 2001 Suomesta ulkomaille suuntautuneiden vaihtojen keskipituus oli 4,8 kuukautta ja Suomeen suuntautuneiden 4,5 kuukautta.

Taulukossa 23 näkyvät liikkuvuuden keskiarvot ammattikorkeakouluittain. Kajaanin, Satakunnan ja Mikkelin ammattikorkeakouluilla oli kestoiltaan pisimmät ulkomaille suuntautuneet vaihdot. Pisimmät Suomeen suuntautuneet vaihdot oli Yrkeshögskolan Sydvästilla, Satakunnan ammattikorkeakoululla ja Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoululla.

Ammattikorkeakoulu	Suomesta	Suomeen
Arcada – Nylands svenska yh	5,4	5,5
Diakonia-amk	3,1	3,3
Espoon-Vantaan teknillinen amk	5,3	4,8
Etelä-Karjalan amk	4,1	4,2
Haaga Instituutin amk	5,0	5,4
Helsingin amk	4,6	4,0
Helsingin liiketalouden amk	5,5	5,6
Humanistinen amk	3,5	3,0
Hämeen amk	5,5	4,7
Jyväskylän amk	5,7	5,5
Kajaanin amk	6,5	4,6
Kemi-Tornion amk	4,5	4,2
Keski-Pohjanmaan amk	4,3	4,5
Kymenlaakson amk	5,2	4,6
Lahden amk	4,8	4,3
Laurea-amk	4,3	4,1
Mikkelin amk	5,8	4,3
Oulun seudun amk	4,8	4,4
Pirkanmaan amk	4,0	3,3
Pohjois-Karjalan amk	4,3	4,1
Pohjois-Savon amk	4,2	4,5
Rovaniemen amk	4,3	4,4
Satakunnan amk	5,9	5,8
Seinäjoen amk	4,6	3,6
Svenska Yrkeshögskolan	5,1	4,0
Tampereen amk	4,6	4,3
Turun amk	5,4	4,2
Vaasan amk	4,7	4,1
Yrkeshögskolan Sydväst	4,4	6,8
Keskikestojen keskiarvo	4,8	4,5

Taulukko 23. Opiskelija- ja harjoittelijavaihtojen keskimääräiset kestoajat ammattikorkeakouluittain

V Ammatti- korkeakoulujen pitkät opettaja- ja asiantuntijavaihdot

CIMOn tilastointiin kuuluu myös tiedonkeruu ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijavaihdosta. Pitkien vaihtojen vähimmäiskestoksi on määritelty 1 kuukausi. Vuonna 2001 ammattikorkeakouluista lähti vähintään 1 kuukauden pituiseen opettaja- ja asiantuntijavaihtoon 86 henkilöä ja niihin saapui 81 henkilöä.

Taulukossa 24 opettaja- ja asiantuntijavaihto on esitetty ammattikorkeakouluittain. Eniten opettajia pitkäkestoiseen vaihtoon lähettivät Rovaniemen (14) ja Tampereen (12) ammattikorkeakoulut. Eniten opettajia vastaanotti Mikkelin ammattikorkeakoulu (21).

Kun vuoden 2000 tilastoinnissa olleiden ammattikorkeakoulujen vaihtolukuja (90 Suomesta, 95 Suomeen) verrataan saman ryhmän vuoden 20001 lukuihin (79 Suomesta, 79 Suomeen), laskua on yhteensä 27 henkilöä. Suomesta ulkomaille suuntautunut vaihto väheni 11 henkilöllä ja Suomeen suuntautunut vaihto 16 henkilöllä.

Ammattikorkeakoulu	Suomesta	Suomeen	YHT.
Arcada - Nylands svenska yh	3	3	6
Diakonia-amk		1	1
Espoon-Vantaan teknillinen amk		1	1
Etelä-Karjalan amk	4	3	7
Haaga Instituutin amk	2		2
Helsingin amk		1	1
Helsingin liiketalouden amk	2	3	5
Humanistinen amk	2		2
Hämeen amk	8	3	11
Jyväskylän amk	7	7	14
Kajaanin amk			
Kemi-Tornion amk	1	1	2
Keski-Pohjanmaan amk	1	1	2
Kymenlaakson amk			
Lahden amk		3	3
Laurea-amk	2		2
Mikkelin amk	1	21	22
Oulun seudun amk	6	1	7
Pirkanmaan amk	3		3
Pohjois-Karjalan amk	2	1	3
Pohjois-Savon amk	4	1	5
Rovaniemen amk	14	8	22
Satakunnan amk	1	2	3
Seinäjoen amk	3	3	6
Svenska Yrkeshögskolan		1	1
Tampereen amk	12	6	18
Turun amk	1	1	2
Vaasan amk	4	8	12
Yrkeshögskolan Sydväst	3	1	4
Yhteensä	86	81	167

Taulukko 24. Opettaja- ja asiantuntijavaihto ammattikorkeakouluittain

Taulukossa 25 näkyy ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijavaihto koulutusaloittain. Samoin kuin opiskelijavaihdossa, kärjessä ovat suuret koulutusalat: tekniikka ja liikenne, hallinto ja kauppa sekä sosiaali- ja terveysala.

Koulutusala	Suomesta	Suomeen	YHT.
Luonnonvara-alue	2	1	3
Tekniikka ja liikenne	18	30	48
Hallinto ja kauppa	27	20	47
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	6	1	7
Sosiaali- ja terveysala	21	17	38
Kulttuuriala	7	8	15
Humanistinen ja opetusala	3	4	7
Tunteeton	2	0	2
Yhteensä	86	81	167

Taulukko 25. Opettaja- ja asiantuntijavaihto koulutusaloittain

VI Ammatti- korkeakoulujen

lyhyet opiskelija-, harjoittelija-, opettaja- ja asiantuntijavaihdot

Ammattikorkeakouluilta kysyttiin AMKOTA-käytännön mukaisesti lyhyitä eli vähintään yhden viikon ja alle kolmen kuukauden pituisia opiskelija-, harjoittelija-, opettaja- ja asiantuntijavaihtoja. Huomattava osa ammattikorkeakoulujen kansainvälisestä liikkuvuudesta on lyhytkestoisia vaihtoja. Opiskelija- ja harjoittelijavaihdossa lyhyiden vaihtojen osuus on 43 prosenttia kaikesta liikkuvuudesta. Opettajavaihdot ovat pääosin lyhyitä vaihtoja, niiden osuus kaikesta opettajaliikkuvuudesta on 95 prosenttia.

Ammattikorkeakoulujen lyhytkestoinen henkilövaihto on esitetty taulukossa 26.

Lyhytkestoinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto painottuu Suomesta ulkomaille. Vuonna 2001 ulkomaille lähti 3 151 opiskelijaa ja harjoittelijaa ja Suomeen tuli 1 082 ulkomaista opiskelijaa ja harjoittelijaa (34 % lähteneiden määrästä). Pitkäkestoisissa vaihdossa tasapainoprosentti oli 58.

Kuten edellisenä vuonna lyhytkestoinen opiskelija- ja harjoittelijavaihto vaihtelee voimakkaasti ammattikorkeakouluittain. Suomesta lähteneiden kategoriassa opiskelijamäärä oli pienimmillään 2 ja suurimmillaan 239, saapuneiden kategoriassa vastaavasti 3 ja 162.

Lyhytkestoinen opettaja- ja asiantuntijavaihto vaihtelee ammattikorkeakoulujen kesken selvästi vähemmän kuin opiskelijavaihto. Vaihdon tasapaino on parempi kuin opiskelijavaihdossa, Suomeen tulleiden opettajien ja asiantuntijoiden osuus vaihtoon lähteneistä oli 53 prosenttia. Pitkäkestoisissa opettajavaihdossa tasapainoprosentti oli 94.

Ammattikorkeakoulu	Opiskelijat/ harjoittelijat Suomesta	Opettajat Suomesta	Opiskelijat/ harjoittelijat Suomeen	Opettajat Suomeen
Arcada-Nylands svenska yh	85	44	6	27
Diakonia-amk	39	75	1	13
Espoon-Vantaan teknillinen amk	25	51	7	29
Etelä-Karjalan amk	117	66	71	48
Haaga Instituutin amk	24	60	2	26
Helsingin amk	101	63	34	44
Helsingin liiketalouden amk	289	62	29	23
Humanistinen amk	53	46	5	10
Hämeen amk	161	65	87	65
Jyväskylän amk	61	130	111	64
Kajaanin amk	2	2	2	4
Kemi-Tornion amk	120	68	26	17
Keski-Pohjanmaan amk	93	56	27	49
Kymenlaakson amk	105	25	14	22
Lahden amk	111	30	20	10
Laurea-amk	162	53	20	39
Mikkelin amk	47	66	329	38
Oulun seudun amk	79	86	20	30
Pirkanmaan amk	140	146	39	34
Pohjois-Karjalan amk	145	91	4	49
Pohjois-Savon amk	78	112	27	44
Rovaniemen amk	5	48	7	8
Satakunnan amk	94	57	20	33
Seinäjoen amk	286	93	77	105
Svenska Yrkehögskolan	74	32	1	17
Tampereen amk	277	194	20	103
Turun amk	182	90	17	86
Vaasan amk	83	57	27	38
Yrkehögskolan Sydväst	113	70	32	23
	3151	2038	1082	1075

Taulukko 26. Ammattikorkeakoulujen lyhyet opiskelija-, harjoittelija-, opettaja- ja asiantuntijavaihdot.

The Centre for International Mobility CIMO is responsible for collecting statistical information about international mobility in higher education in Finland. This involves collecting information about student exchanges in universities and polytechnics, transferring the data into databases maintained by the Ministry of Education, and publication of an annual report on mobility. This report at hand is called "International mobility in universities and polytechnics in 2001".

For the purpose of collecting the statistical data, CIMO has developed a data-collecting system on its web site. CIMO started the collection of statistical data on mobility in 1997, which makes this national report fifth in its kind.

The 1990s was a Finnish success story in international mobility. Mobility increased yearly both when it comes to incoming and outgoing students. In the beginning of the new millennium, the student flows from Finland seem to have stabilised. However, Finland continued to attract more and more students from abroad.

The emphasis in analysis of international mobility in higher education institutions lays on long term student mobility lasting over three months¹. Data on short term student mobility lasting less than three months is systematically collected only in polytechnics. In 2001, short term exchanges totalled 4,233 Finnish and foreign students, which is 43% of total mobility in polytechnics. This summary presents the results of long term international mobility in 20 universities and 29 polytechnics².

In 2001, Finnish universities sent out a total of 3,983 exchange students, about the same number as in 2000. 3,492 students went abroad from polytechnics. The relative proportion of outgoing students from polytechnics remained the same as the year before. In relation to the annual intake, the proportion of mobile students was 19% in universities and 14% in polytechnics.

A total of 3,468 exchange students came to Finnish universities, representing an increase of 8% compared to 2000. Polytechnics received 2,028 international students. In polytechnics the increase was 12% compared to the previous year. The number of incoming students rose in 15 universities (total 20) and in 15 polytechnics (total 24), that is, in almost all Finnish higher education institutions.

Traditionally, academic mobility in Finland has tended to be from Finland to abroad. Thanks to study programmes and courses in foreign languages (mainly English) and excellent student services the flows have become more balanced year after year, and seem to continue to do so. The proportion of incoming students from that of outgoing ones is 87% in universities and 58% in polytechnics.

With regard to student mobility, the majority of outgoing Finns are women. Women account for 65% of all outgoing students from universities and 71% from polytechnics. About 50% of incoming students were women.

All fields of study in higher education institutions were involved in international mobility. The most active sectors in universities were humanities, economics and the technological-scientific sector. In polytechnics, the most active fields were business and administration, technology and communications, and health care and social services. Business and economics and technology account for a total of 37% of all student exchanges in universities and 58% in polytechnics.

¹ International trainee placements are included in student exchanges when they form a part of the students' degree.

² The number of polytechnics included in the statistics has increased every year. Since 1 August 2000 the network of the polytechnics was completed and includes 29 institutions..

By far, the most important exchange system used was the European Union's Socrates programme. 54% of all mobility took place through the Socrates programme. As for the incoming students, Socrates programme accounts for 60-80% (62% for universities and 78% for polytechnics). In 2001, the number of incoming Socrates students exceeded that of outgoing ones. Other important exchange systems include institutions' own arrangements, the Nordic Nordplus programme, free movers (both students and trainees) and the European Union's Leonardo da Vinci programme (particularly in polytechnics).

Mobility in Finnish higher education institutions took place with a total of 97 countries. The majority of exchanges (84%) were to other European countries. The most important partner countries of universities were Germany, France, Britain, Spain, Italy, and the United States. Polytechnics had the most cooperation in mobility with Britain, Germany, the Netherlands, France, Spain, and Belgium.

Countries that sent more students to Finland than they received Finns were France, Spain, Italy and Portugal of the countries speaking Romanic languages; Poland, Hungary, the Czech Republic and Slovakia of the Central and Eastern European countries; the Baltic countries Estonia and Lithuania, and Russia and China. Countries who have traditionally been on the receiving end as regards exchanges with Finland are Britain, Germany, the Netherlands, the United States, and Sweden.

There were a total of 62 partner countries from all continents outside Europe. In universities, the most popular target areas were Northern America (the United States and Canada), Asia, Oceania (Australia and New Zealand), Latin America and Africa. In polytechnics, the order of favourite areas was Asia, North America, Africa, Latin America and Oceania. Although student mobility is centred on Europe, the countries outside Europe are gradually increasing their attractiveness as Finnish students' target countries.

28.9.2001 1(3)

Yliopistoille

Asia: Kansainvälistä opiskelijaliikkuvuutta koskevan tilastotiedon keruu kalenterivuodelta 2001

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO pyytää yliopistoja toimittamaan 31.1.2002 mennessä tiedot kalenterivuoden 2001 aikana toteutuneesta opiskelijaliikkuvuudesta.

Kansainvälisen henkilövaihdon tilastointi on kansainvälisen liikkuvuuden valtakunnallista seurantaa, jolla tuotetaan tietoa liikkuvuuden kehityksestä opetushallinnon viranomaisien, eurooppalaisen ja kansainvälisen vertailun sekä korkeakoulujen itse- ja vertaisarvioinnin tarpeisiin. Kansainvälisen liikkuvuuden tilastointiin kuuluu liikkuvuustietojen keruu, tietojen toimittaminen opetusministeriön KOTA-tietokantaan sekä liikkuvuusraportin julkaiseminen vuosittain. Tilastoinnin onnistumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että tiedonkeruuseen osallistuvat tahot kansainvälisten asioiden hallinnossa, tietohallinnossa ja opintoasioiden hallinnossa toimivat yhteistyössä.

Tiedonkeruun lähtökohtana on, että liikkuva opiskelija suorittaa kokonaista korkeakoulututkintoa (perus- tai jatkotutkintoa) joko Suomessa tai ulkomailla ja suorittaa osan, vähintään 3 kuukautta, opinnoistaan ulkomailla niin, että ulkomailla suoritettut opinnot luetaan hyväksi tutkintoon. Tiedot ilmoitetaan sekä kansainvälisissä vaihto-ohjelmissa liikkuvista opiskelijoista että vaihto-ohjelmien ulkopuolella itsenäisesti liikkuvista opiskelijoista, ns. free movereista. Opiskelijaliikkuvuudeksi luetaan myös kansainvälinen harjoittelu silloin kun se sisältyy tutkintoon.

A) Suomesta ulkomaille lähtevistä vaihto-opiskelijoista pyydetään ilmoittamaan seuraavat tiedot:

- 1) yliopisto (liite 1)
- 2) opiskelijan henkilötunnus tai opiskelijanumero
- 3) sukupuoli (liite 2)
- 4) koulutusala (liite 3)
- 5) opintoaste (liite 4)
- 6) vaihto-ohjelma (liite 5)
- 7) kohdema (liite 6)

8) vaihdon kesto kuukausina (vähintään 3 kuukautta) (liite 7)

Suomeen tulevista vaihto-opiskelijoista pyydetään edellisten lisäksi ilmoittamaan kansalaisuus ja varsinainen opiskelua (liite 6).

Yliopistojen toivomuksesta CIMO on seurannut myös kolmea kuukautta lyhyempien opiskelijavaihtojen kokonaismäärän kehittymistä. Vertailua on haitannut se, että tähän asti vain noin puolet yliopistoista on ilmoittanut lyhytkestoista liikkuvuutta koskevat tiedot.

B)

Tilastoinnin kansainvälisen vertailtavuuden parantamiseksi yliopistoja pyydetään ilmoittamaan summatietoina maittain vaihto-opiskelijoiden lukumäärät ja vaihtojen yhteenlaskettu pituus lyhyistä vaihdoista (1 viikko – alle 3 kuukautta).

Tiedonkeruu suoritetaan niin, että **yliopistot toimittavat pyydetyt tiedot kalenterivuoden 2001 osalta CIMOon 31.1.2002 mennessä.** Tietojen ilmoittamisessa noudatetaan KOTA-käsikirjan luokituksia (=ao.koodi). Tarvittavat koodit ovat tämän kirjeen liitteinä 1–7.

Tietojen toimittamisessa voi käyttää CIMOn tiedonkeruusovellusta, joka on asennettu CIMOn kotisivulle osoitteeseen <http://www.cimo.fi/liikkuvuustilasto>. Sovellusta käytetään tavallisten internet-selaimien (Netscape Navigator, Microsoft Internet Explorer) avulla. **Kukin yliopisto saa käyttöönsä yhden käyttäjätunnuksen ja salasanan, jotka tilataan osoitteesta irma.garam@cimo.fi.**

Mikäli yliopisto ei käytä tiedonkeruussa CIMOn sovellusta, liikkuvuustiedot tulee toimittaa CIMOon Excel- tai muussa tunnetussa taulukkomuodossa noudattaen tämän kirjeen liitteenä 8 olevaa tietuemäärittelyä.

Kerättävää tilastomateriaalia käytetään ainoastaan tilastointia ja seuranta varten ja sitä käsitellään vain lukumäärätietoina.

Yliopistojen yhdyshenkilönä tilastoinnissa on tutkija Irma Garam, jolle voi osoittaa kaikki asiaa koskevat kyselyt. Yhteystiedot: puh. 09-7747 7621, sähköposti: irma.garam@cimo.fi.

Tämä kirje liitteineen lähetetään myös sähköpostitse (Cimeoni-lista) yliopistojen kansainvälisten asioiden yksiköille. Yksiköitä pyydetään huolehtimaan siitä, että ohjeisto välittyy yliopistoissa kaikkien liikkuvuuden tilastoinnista vastaavien tietoon.

KANSAINVÄLISEN HENKILÖVAIHDON KESKUS CIMO

Ulla Ekberg
johtaja

Pirjo Aalto
erikoissuunnittelija

JAKELU Yliopistot
Yliopistojen kansainvälisten asioiden yksiköt

TIEDOKSI

Opetusministeriö
Yliopistoyksikkö
Ammattikorkeakouluyksikkö
Tiedepolitiikan yksikkö
Opetushallitus
Tilastokeskus
Korkeakoulujen arviointineuvosto
Suomen Akatemia
Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto

LIITE 1 (yliopistot)

01 Helsingin yliopisto
02 Jyväskylän yliopisto
03 Oulun yliopisto
04 Joensuun yliopisto
05 Kuopion yliopisto
06 Turun yliopisto
07 Tampereen yliopisto
08 Åbo Akademi
09 Vaasan yliopisto
10 Lapin yliopisto
12 Teknillinen korkeakoulu
13 Tampereen teknillinen korkeakoulu
14 Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu
15 Helsingin kauppakorkeakoulu

- 16 Svenska handelshögskolan
- 17 Turun kauppakorkeakoulu
- 18 Taideteollinen korkeakoulu
- 19 Sibelius-Akatemia
- 20 Teatterikorkeakoulu
- 23 Kuvataideakatemia

Tapauksissa, joissa vaihdossa oleva henkilö opiskelee useammassa korkeakoulussa, vaihto kirjataan sen korkeakoulun vaihdoksi, jonka sopimukseen tai muuhun järjestelyyn vaihto perustuu.

LIITE 2 (sukupuoli)

- 1 Mies
- 2 Nainen
- 9 Tuntematon

LIITE 3 (koulutusala: ala, jolla opiskelijalla on tutkinnonsuoritusoikeus. Jos suoritusoikeuksia on useampia, se ala jota opiskelija etupäässä menee ulkomaille opiskelemaan tai jolle vaihtosopimus kuuluu. Ulkomaisten opiskelijoiden kohdalla ala, jota etupäässä tullaan opiskelemaan Suomessa)

- 75 Teologinen
- 76 Humanistinen
- 77 Taideteollinen
- 78 Musiikkiala
- 79 Teatteri- ja tanssiala
- 80 Kasvatustieteellinen
- 81 Liikuntatieteellinen
- 82 Yhteiskuntatieteellinen
- 83 Psykologia
- 84 Terveystieteet
- 85 Oikeustieteellinen
- 86 Kauppatieteellinen
- 87 Luonnontieteellinen
- 88 Maatalous-metsätieteellinen
- 89 Teknillistieteellinen
- 90 Lääketieteellinen
- 91 Hammaslääketieteellinen
- 92 Eläinlääketieteellinen
- 93 Farmasia
- 94 Kuvataideala
- 99 Tuntematon

LIITE 4 (opintoaste opintojen tavoitteena olevan tutkinnon mukaan)

- 1 Alempi tai ylempi korkeakoulututkinto
- 2 Licensiaatintutkinto (pois lukien LL, HLL, ELL) tai tohtorintutkinto
- 9 Muu opintoaste/tuntematon

LIITE 5 (Vaihto-ohjelma. Jos vaihto- tai rahoitusjärjestelmiä on useampia, sovelletaan sitä, jota vaihto *etupäässä* on. Tarvittaessa jako esimerkiksi opiskelija/harjoittelija sen mukaan, millaista toimintaa suurin osa vaihdosta on ollut).

- 01 Sokrates (esim. Erasmus, Lingua)
- 02 Nordplus (esim. Norek, Nordlys, Nordlinks, Nordtek)
- 03 Korkeakoulun oma (kahdenkeskinen tai monenkeskinen) vaihtosopimus
- 04 ISEP
- 05 Tempus
- 06 CIMO:n stipendit opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden vaihtoon (esim. CIMO Fellowships, FIRST, Kahdenvälisen vaihdon apurahat)
- 07 Pohjoismaiden ministerineuvoston apurahaohjelma Baltiaan ja Venäjän lähialueille
- 08 Muut EU-ohjelmat (esim. EU-USA, EU-Kanada, EU-Kiina, Alfa)
- 09 Leonardo
- 10 ASLA/Fulbright
- 11 Muu opiskelijavaihto-ohjelma
- 12 IAESTE
- 13 Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto (AIESEC, FIMSIC, Nordpraktik ym.)
- 14 CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelma
- 15 Muu harjoittelijavaihto-ohjelma
- 16 Free mover -opiskelu tai -harjoittelu
- 99 Tuntematon

Erasmus-ohjelman ILPC-kursseihin (Intensive language preparation courses) osallistuvat kirjataan tilastoinnissa lyhytkestoisiin (< 3kk) opiskelijavaihtoihin.

LIITE 6 (valtiot: ISO 3166-standardi, koskee kohtia kohdemaata, kansalaisuus ja varsinainen opiskelumaata. Kohdemaata tai ulkomaisen opiskelijan varsinainen opiskelumaata ei voi olla Suomi. Useammassa suomalaisessa korkeakoulussa opiskelevien ulkomaisten vaihto-opiskelijoiden varsinainen opiskelumaata on heidän lähtömaansa, ei Suomi).

- 004 AF Afganistan
- 528 NL Alankomaat
- 530 AN Alankomaiden Antillit
- 008 AL Albania
- 012 DZ Algeria
- 016 AS Amerikan Samoa
- 020 AD Andorra

024	AO	Angola
660	AI	Anguilla
010	AQ	Antarktis
028	AG	Antigua ja Barbuda
784	AE	Arabiemiirikunnat
032	AR	Argentiina
051	AM	Armenia
533	AW	Aruba
036	AU	Australia
031	AZ	Azerbaidzan
044	BS	Bahama
048	BH	Bahrain
050	BD	Bangladesh
052	BB	Barbados
056	BE	Belgia
084	BZ	Belize
204	BJ	Benin
060	BM	Bermuda
064	BT	Bhutan
068	BO	Bolivia
070	BA	Bosnia-Hertsegovina
072	BW	Botswana
074	BV	Bouvet'nsaari
076	BR	Brasilia
086	IO	Brittiläinen Intian valtameren alue
092	VG	Brittiläiset Neitsytsaaret
096	BN	Brunei
100	BG	Bulgaria
854	BF	Burkina Faso
108	BI	Burundi
136	KY	Caymansaaret
152	CL	Chile
184	CK	Cookinsaaret
188	CR	Costa Rica
262	DJ	Djibouti
212	DM	Dominica
214	DO	Dominikaaninen tasavalta
218	EC	Ecuador
818	EG	Egypti
222	SV	El Salvador
232	ER	Eritrea
724	ES	Espanja
710	ZA	Etelä-Afrikka
231	ET	Etiopia
238	FK	Falklandinsaaret

242	FJ	Fidzi
608	PH	Filippiinit
234	FO	Färsaaret
266	GA	Gabon
270	GM	Gambia
268	GE	Georgia
288	GH	Ghana
292	GI	Gibraltar
308	GD	Grenada
304	GL	Grönlanti
312	GP	Guadeloupe
316	GU	Guam
320	GT	Guatemala
324	GN	Guinea
624	GW	Guinea-Bissau
328	GY	Guyana
332	HT	Haiti
334	HM	Heard ja McDonaldsaaret
340	HN	Honduras
344	HK	Hongkong
744	SJ	Huippuvuoret ja Jan Mayen
360	ID	Indonesia
356	IN	Intia
368	IQ	Irak
364	IR	Iran
372	IE	Irlanti
352	IS	Islanti
376	IL	Israel
380	IT	Italia
626	TP	Itä-Timor
040	AT	Itävalta
388	JM	Jamaika
392	JP	Japani
887	YE	Jemen
400	JO	Jordania
162	CX	Joulusaari
891	YU	Jugoslavia
116	KH	Kambodza
120	CM	Kamerun
124	CA	Kanada
132	CV	Kap Verde
398	KZ	Kazakstan
404	KE	Kenia
140	CF	Keski-Afrikka
156	CN	Kiina

417	KG	Kirgisia
296	KI	Kiribati
170	CO	Kolumbia
174	KM	Komorit
178	CG	Kongo
180	CD	Kongon demokraattinen tasavalta
166	CC	Kookossaaret
408	KP	Korean kansantasavalta
410	KR	Korean tasavalta
300	GR	Kreikka
191	HR	Kroatia
192	CU	Kuuba
414	KW	Kuwait
196	CY	Kypros
418	LA	Laos
428	LV	Latvia
426	LS	Lesotho
422	LB	Libanon
430	LR	Liberia
434	LY	Libya
438	LI	Liechtenstein
440	LT	Liettua
442	LU	Luxemburg
732	EH	Länsi-Sahara
446	MO	Macao
450	MG	Madagaskar
807	MK	Makedonia
454	MW	Malawi
462	MV	Malediivit
458	MY	Malesia
466	ML	Mali
470	MT	Malta
504	MA	Marokko
584	MH	Marshallinsaaret
474	MQ	Martinique
478	MR	Mauritania
480	MU	Mauritius
175	YT	Mayotte
484	MX	Meksiko
583	FM	Mikronesia
498	MD	Moldova
492	MC	Monaco
496	MN	Mongolia
500	MS	Montserrat
508	MZ	Mosambik

104	MM	Myanmar
516	NA	Namibia
520	NR	Nauru
524	NP	Nepal
558	NI	Nicaragua
562	NE	Niger
566	NG	Nigeria
570	NU	Niuensaari
574	NF	Norfolkinsaari
578	NO	Norja
384	CI	Norsunluurannikko
512	OM	Oman
586	PK	Pakistan
585	PW	Palau
275	PS	Palestiinalaisalueet
591	PA	Panama
598	PG	Papua-Uusi-Guinea
600	PY	Paraguay
604	PE	Peru
612	PN	Pitcairn
580	MP	Pohjois-Mariaanit
620	PT	Portugali
630	PR	Puerto Rico
616	PL	Puola
226	GQ	Päiväntasaajan Guinea
634	QA	Qatar
250	FR	Ranska
260	TF	Ranskan eteläiset alueet
254	GF	Ranskan Guayana
258	PF	Ranskan Polynesia
638	RE	Reunion
642	RO	Romania
646	RW	Ruanda
752	SE	Ruotsi
654	SH	Saint Helena
659	KN	Saint Kitts ja Nevis
662	LC	Saint Lucia
670	VC	Saint Vincent ja Grenadiinit
666	PM	Saint-Pierre ja Miquelon
276	DE	Saksa
090	SB	Salomonsaaret
894	ZM	Sambia
882	WS	Samoa
674	SM	San Marino
678	ST	Sao Tome ja Principe

682	SA	Saudi-Arabia
686	SN	Senegal
690	SC	Seychellit
694	SL	Sierra Leone
702	SG	Singapore
703	SK	Slovakia
705	SI	Slovenia
706	SO	Somalia
144	LK	Sri Lanka
736	SD	Sudan
246	FI	Suomi
740	SR	Suriname
756	CH	Sveitsi
748	SZ	Swazimaa
760	SY	Syyria
762	TJ	Tadzikistan
158	TW	Taiwan
834	TZ	Tansania
208	DK	Tanska
764	TH	Thaimaa
768	TG	Togo
772	TK	Tokelau
776	TO	Tonga
780	TT	Trinidad ja Tobago
148	TD	Tsad
203	CZ	Tsekki
788	TN	Tunisia
792	TR	Turkki
795	TM	Turkmenistan
796	TC	Turks- ja Caicossaaret
798	TV	Tuvalu
800	UG	Uganda
804	UA	Ukraina
348	HU	Unkari
858	UY	Uruguay
540	NC	Uusi-Kaledonia
554	NZ	Uusi-Seelanti
860	UZ	Uzbekistan
112	BY	Valko-Venäjä
548	VU	Vanuatu
336	VA	Vatikaani
862	VE	Venezuela
643	RU	Venäjä
704	VN	Vietnam
233	EE	Viro

876	WF	Wallis- ja Futunasaaret
826	GB	Yhdistynyt kuningaskunta
840	US	Yhdysvallat USA
850	VI	Yhdysvaltain Neitsytsaaret
716	ZW	Zimbabwe
999		Tuntematon

LIITE 7 (pitkien vaihtojen kesto kuukausina)

A-kategoriassa (pitkät vaihdot) opiskelijavaihdon vähimmäiskesto on kolme kuukautta. Määräävänä tekijänä on vaihdon alkamispäivä: vaihto tilastoidaan alkamispäivän kalenterivuodelle. Mikäli vaihto ei ole päättynyt tilastointiajankohtana, merkitään suunniteltu tai arvioitu kesto. Kyseessä on kaksi vaihtoa, mikäli opiskelija palaa opiskelijavaihdosta välillä Suomeen merkittävän mittaiseksi ajaksi opiskelemaan tai työskentelemään. Esimerkkejä:

1. Vaihto alkaa 1.10.1999 ja päättyy 31.1.2000. Vuodelle 2000 ei tilastoida mitään, koska vaihdon alkamispäivä oli vuonna 1999.

2. Vaihto alkaa 1.1.2000 ja päättyy 28.2.2000. Tässäkään tapauksessa vaihtoa ei tilastoida A-kohdassa, sillä sen pituus on alle kolme kuukautta.

3. Vaihto alkaa 1.11.2000 ja päättyy 31.1.2001. Vaihdon pituus on kolme kuukautta ja se tilastoidaan vuonna 2000 kolmen kuukauden mittaisena.

4. Vaihto alkaa 1.10.2000 ja päättyy 31.5.2001. Vaihdon pituus on kahdeksan kuukautta ja se tilastoidaan vuonna 2000 kahdeksan kuukauden mittaisena.

28.9.2001 1(3)

Ammattikorkeakouluille

Asia: Kansainvälistä liikkuvuutta koskevan tilastotiedon keruu kalenterivuodelta 2001

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO pyytää ammattikorkeakouluja toimittamaan 31.1. 2002 mennessä tiedot kalenterivuoden 2001 aikana toteutuneesta opiskelija- ja harjoittelijavaihdosta sekä opettaja- ja asiantuntijavaihdosta.

Kansainvälisen henkilövaihdon tilastointi on kansainvälisen liikkuvuuden valtakunnallista seurantaa, jolla tuotetaan tietoa liikkuvuuden kehityksestä opetushallinnon viranomaisten, eurooppalaisen ja kansainvälisen vertailun sekä korkeakoulujen itse- ja vertaisarvioinnin tarpeisiin. Kansainvälisen liikkuvuuden tilastointiin kuuluu liikkuvuustietojen keruu, tietojen siirto opetusministeriön ylläpitämään AMKOTA-tietokantaan sekä liikkuvuusraportin julkaiseminen vuosittain. Kalenterivuoden 2001 tiedonkeruuseen osallistuvat ensimmäistä kertaa kaikki viimeistään vuonna 2000 vakinaistetut ammattikorkeakoulut. Tilastoinnin onnistumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että tiedonkeruuseen osallistuvat tahot kansainvälisten asioiden hallinnossa, tietohallinnossa ja opintoasioiden hallinnossa toimivat yhteistyössä.

Tiedonkeruun lähtökohtana on, että liikkuva opiskelija suorittaa kokonaista ammattikorkeakoulututkintoa joko Suomessa tai ulkomailla ja suorittaa osan, vähintään 3 kuukautta, opinnoistaan ulkomailla niin, että ulkomailla suoritettut opinnot luetaan hyväksi tutkintoon. Tiedot ilmoitetaan kaikista ammattikorkeakoulujen lähtevistä ja saapuvista vaihto-opiskelijoista ja -harjoittelijoista sekä vaihtoon osallistuvista opettajista ja asiantuntijoista. Tiedot kerätään sekä kansainvälisissä vaihto-ohjelmissa liikkuvista opiskelijoista että vaihto-ohjelmien ulkopuolella itsenäisesti liikkuvista opiskelijoista, ns. free movereista.

A) Suomesta ulkomaille lähtevistä vaihto-opiskelijoista, -harjoittelijoista sekä opettajista ja asiantuntijoista pyydetään ilmoittamaan seuraavat tiedot:

- 1) ammattikorkeakoulu (liite 1)**
- 2) henkilötunnus tai opiskelijanumero**
- 3) sukupuoli (liite 2)**
- 4) koulutusala (liite 3)**
- 5) vaihto-ohjelma (liite 4)**

6) kohdemaata (liite 5)

7) vaihdon kesto kuukausina (minimi: opiskelijat 3 kk, opettajat 1 kk) (liite 6)

8) vaihdon taso (nuorten koulutus, aikuiskoulutus) (liite 7)

9) vaihdon tyyppi (opiskelijavaihto, harjoittelijavaihto, opettajavaihto) (liite 8).

Suomeen tulevista vaihto-opiskelijoista pyydetään edellisten lisäksi ilmoittamaan kansalaisuus ja varsinainen opiskelumaa (liite 5).

B) Lisäksi pyydetään ilmoittamaan summatietoina maittain vaihto-opiskelijoiden, harjoittelijoiden ja opettajien/asiantuntijoiden lukumäärät ja vaihtojen yhteenlaskettu pituus lyhyistä vaihdoista. Opiskelijoiden ja harjoittelijoiden kohdalla tämä tarkoittaa 1 viikosta alle 3 kuukauteen kestäviä ja opettajien/asiantuntijoiden kohdalla 1 viikosta alle 1 kuukauteen kestäviä vaihtoja.

Tiedonkeruu suoritetaan niin, että **ammattikorkeakoulut toimittavat pyydyt tiedot CIMOon kalenterivuoden 2001 osalta 31.1.2002 mennessä.**

Tietojen keruussa noudatetaan tämän kirjeen liitteinä 1–8 olevia AMKOTA-käsikirjan luokituksia sekä CIMOon laatimia koodeja.

Tietojen toimittamisessa voi käyttää CIMOon tiedonkeruusovellusta, joka on asennettu CIMOon kotisivulle osoitteeseen **<http://www.cimo.fi/liikkuvuustilasto>**. Sovellusta käytetään tavallisten internet-selaimien (Netscape Navigator, Microsoft Internet Explorer) avulla. **Kukin ammattikorkeakoulu saa käyttöönsä yhden käyttäjätunnuksen ja salasanan, jotka tilataan osoitteesta pirjo.aalto@cimo.fi.**

Mikäli ammattikorkeakoulu ei käytä tiedonkeruussa CIMOon sovellusta, liikkuvuustiedot tulee toimittaa CIMOon Excel- tai muussa tunnetussa taulukkomuodossa noudattaen tämän kirjeen liitteenä 9 olevaa tietuemäärittelyä.

Kerättävää tilastomateriaalia käytetään ainoastaan tilastointia ja seuranta varten ja sitä käsitellään vain lukumäärätietoina. CIMO siirtää kansainvälisen liikkuvuuden summatiedot opetusministeriön AMKOTA-tietokantaan helmikuun 2002 kuluessa.

Ammattikorkeakoulujen yhdyshenkilönä tilastoinnissa on erikoissuunnittelija Pirjo Aalto, jolle voi osoittaa kaikki asiaa koskevat kyselyt. Yhteystiedot: puh. 09-7747 7233, sähköposti: pirjo.aalto@cimo.fi).

Tämä kirje liitteineen lähetetään myös sähköpostitse (Campo-lista) ammattikorkeakoulujen kansainvälisten asioiden yksiköille. Yksiköitä pyydetään huolehtimaan siitä, että ohjeisto välittyy ammattikorkeakoulussa kaikkien liikkuvuuden tilastoinnista vastaavien tietoon.

KANSAINVÄLISEN HENKILÖVAIHDON KESKUS CIMO

Ulla Ekberg
johtaja

Pirjo Aalto
erikoissuunnittelija

JAKELU

Arcada – Nylands Svenska Yrkeshögskola
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Espoon-Vantaan teknillinen ammattikorkeakoulu
Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu
Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu
Helsingin ammattikorkeakoulu
Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Hämeen ammattikorkeakoulu
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Lahden ammattikorkeakoulu
Laurea-ammattikorkeakoulu
Mikkelin ammattikorkeakoulu
Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu
Rovaniemen ammattikorkeakoulu
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Svenska Yrkeshögskolan
Tampereen ammattikorkeakoulu
Turun ammattikorkeakoulu
Vaasan ammattikorkeakoulu
Yrkeshögskolan Sydväst

TIEDOKSI

Opetusministeriö
Yliopistoyksikkö
Ammattikorkeakouluyksikkö
Tiedepolitiikan yksikkö
Opetushallitus
Tilastokeskus
Korkeakoulujen arviointineuvosto
Suomen Akatemia
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry.

LIITE 1 (ammattikorkeakoulut)

02535	Arcada – Nylands Svenska Yrkeshögskola
02623	Diakonia-ammattikorkeakoulu
02474	Espoon-Vantaan teknillinen ammattikorkeakoulu
02609	Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu
02468	Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu
02624	Helsingin ammattikorkeakoulu
02503	Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu
02631	Humanistinen ammattikorkeakoulu
02467	Hämeen ammattikorkeakoulu
02504	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
02473	Kajaanin ammattikorkeakoulu
02505	Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
02536	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
02608	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
02470	Lahden ammattikorkeakoulu
02629	Laurea-ammattikorkeakoulu
02506	Mikkelin ammattikorkeakoulu
02471	Oulun seudun ammattikorkeakoulu
02630	Pirkanmaan ammattikorkeakoulu
02469	Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
02537	Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu
02538	Rovaniemen ammattikorkeakoulu
02507	Satakunnan ammattikorkeakoulu
02472	Seinäjoen ammattikorkeakoulu
02508	Svenska Yrkeshögskolan
02466	Tampereen ammattikorkeakoulu
02509	Turun ammattikorkeakoulu
02627	Vaasan ammattikorkeakoulu
02625	Yrkeshögskolan Sydväst

Tapauksissa, joissa vaihdossa oleva henkilö opiskelee useammassa korkeakoulussa, vaihto kirjataan sen korkeakoulun vaihdoksi, jonka sopimukseen tai muuhun järjestelyyn vaihto perustuu.

LIITE 2 (sukupuoli)

- 1 Mies
- 2 Nainen
- 9 Tunteaton

LIITE 3 (koulutusala: ala jolla opiskelijalla on tutkinnonsuoritusoikeus. Jos suoritusoikeuksia on useampia, se ala jota opiskelija etupäässä menee ulkomaille opiskelemaan tai jolle vaihtosopimus kuuluu. Ulkomaisten opiskelijoiden kohdalla ala jota etupäässä tullaan opiskelemaan Suomessa).

- 1 Luonnonvara-ala
- 2 Tekniikka ja liikenne
- 3 Hallinto ja kauppa
- 4 Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- 5 Sosiaali- ja terveysala
- 6 Kulttuuriala
- 7 Humanistinen ja opetusala
- 9 Tunteaton

LIITE 4 (vaihto-ohjelma. Jos vaihto- tai rahoitusjärjestelmiä on useampia, sovelletaan sitä jota vaihto *etupäässä* on. Tarvittaessa jako esimerkiksi opiskelija/harjoittelija sen mukaan, millaista toimintaa suurin osa vaihdosta on ollut).

- 01 Sokrates (esim. Erasmus, Lingua)
- 02 Nordplus (esim. Norek, Nordlys, Nordlinks, Nordtek)
- 03 Korkeakoulun oma (kahdenkeskinen tai monenkeskinen) vaihtosopimus
- 04 ISEP
- 05 Tempus
- 06 CIMO:n stipendit opiskelijoiden ja jatko-opiskelijoiden vaihtoon (esim. CIMO Fellowships, FIRST, Kahdenvälisen vaihdon apurahat)
- 07 Pohjoismaiden ministerineuvoston apurahaohjelma Baltiaan ja Venäjän lähialueille
- 08 Muut EU-ohjelmat (esim. EU-US, EU-Kanada, EU-Kiina, Alfa)
- 09 Leonardo-opiskelijavaihto
- 10 ASLA/Fulbright
- 11 Muu opiskelijavaihto-ohjelma
- 12 IAESTE
- 13 Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto (AIESEC, FIMSIC, Nordpraktik ym.)
- 14 CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelma
- 15 Muu harjoittelijavaihto-ohjelma
- 16 Free mover -opiskelu tai -harjoittelu
- 99 Tunteaton

Erasmus-ohjelman ILPC-kursseihin (Intensive language preparation courses) osallistuvat kirjataan tilastoinnissa lyhytkestoisiin (< 3kk) opiskelijavaihtoihin.

LIITE 5 (valtiot: ISO 3166-standardi, koskee kohtia kohdemaata, kansalaisuus ja varsinainen opiskelumaata. Kohdemaata tai ulkomaisen opiskelijan varsinainen opiskelumaata ei voi olla Suomi).

Useammassa suomalaisessa korkeakoulussa opiskelevien ulkomaisten vaihto-opiskelijoiden varsinainen opiskelumaata on heidän lähtömaansa, ei Suomi).

004	AF	Afganistan
528	NL	Alankomaat
530	AN	Alankomaiden Antillit
008	AL	Albania
012	DZ	Algeria
016	AS	Amerikan Samoa
020	AD	Andorra
024	AO	Angola
660	AI	Anguilla
010	AQ	Antarktista
028	AG	Antigua ja Barbuda
784	AE	Arabiemiirikunnat
032	AR	Argentiina
051	AM	Armenia
533	AW	Aruba
036	AU	Australia
031	AZ	Azerbaidzan
044	BS	Bahama
048	BH	Bahrain
050	BD	Bangladesh
052	BB	Barbados
056	BE	Belgia
084	BZ	Belize
204	BJ	Benin
060	BM	Bermuda
064	BT	Bhutan
068	BO	Bolivia
070	BA	Bosnia-Hertsegovina
072	BW	Botswana
074	BV	Bouvet'nsaari
076	BR	Brasilia
086	IO	Brittiläinen Intian valtameren alue
092	VG	Brittiläiset Neitsytsaaret
096	BN	Brunei
100	BG	Bulgaria
854	BF	Burkina Faso
108	BI	Burundi
136	KY	Caymansaaret
152	CL	Chile
184	CK	Cookinsaaret
188	CR	Costa Rica
262	DJ	Djibouti
212	DM	Dominica
214	DO	Dominikaaninen tasavalta

218	EC	Ecuador
818	EG	Egypti
222	SV	El Salvador
232	ER	Eritrea
724	ES	Espanja
710	ZA	Etelä-Afrikka
231	ET	Etiopia
238	FK	Falklandinsaaret
242	FJ	Fidzi
608	PH	Filippiinit
234	FO	Färsaaret
266	GA	Gabon
270	GM	Gambia
268	GE	Georgia
288	GH	Ghana
292	GI	Gibraltar
308	GD	Grenada
304	GL	Grönlanti
312	GP	Guadeloupe
316	GU	Guam
320	GT	Guatemala
324	GN	Guinea
624	GW	Guinea-Bissau
328	GY	Guyana
332	HT	Haiti
334	HM	Heard ja McDonaldsaaret
340	HN	Honduras
344	HK	Hongkong
744	SJ	Huippuvuoret ja Jan Mayen
360	ID	Indonesia
356	IN	Intia
368	IQ	Irak
364	IR	Iran
372	IE	Irlanti
352	IS	Islanti
376	IL	Israel
380	IT	Italia
626	TP	Itä-Timor
040	AT	Itävalta
388	JM	Jamaika
392	JP	Japani
887	YE	Jemen
400	JO	Jordania
162	CX	Joulusaari
891	YU	Jugoslavia
116	KH	Kambodza
120	CM	Kamerun
124	CA	Kanada
132	CV	Kap Verde
398	KZ	Kazakstan

404	KE	Kenia
140	CF	Keski-Afrikka
156	CN	Kiina
417	KG	Kirgisia
296	KI	Kiribati
170	CO	Kolumbia
174	KM	Komorit
178	CG	Kongo
180	CD	Kongon demokraattinen tasavalta
166	CC	Kookossaaret
408	KP	Korean kansantasavalta
410	KR	Korean tasavalta
300	GR	Kreikka
191	HR	Kroatia
192	CU	Kuuba
414	KW	Kuwait
196	CY	Kypros
418	LA	Laos
428	LV	Latvia
426	LS	Lesotho
422	LB	Libanon
430	LR	Liberia
434	LY	Libya
438	LI	Liechtenstein
440	LT	Liettua
442	LU	Luxemburg
732	EH	Länsi-Sahara
446	MO	Macao
450	MG	Madagaskar
807	MK	Makedonia
454	MW	Malawi
462	MV	Malediivit
458	MY	Malesia
466	ML	Mali
470	MT	Malta
504	MA	Marokko
584	MH	Marshallinsaaret
474	MQ	Martinique
478	MR	Mauritania
480	MU	Mauritius
175	YT	Mayotte
484	MX	Meksiko
583	FM	Mikronesia
498	MD	Moldova
492	MC	Monaco
496	MN	Mongolia
500	MS	Montserrat
508	MZ	Mosambik
104	MM	Myanmar
516	NA	Namibia

520	NR	Nauru
524	NP	Nepal
558	NI	Nicaragua
562	NE	Niger
566	NG	Nigeria
570	NU	Niuensaari
574	NF	Norfolkinsaari
578	NO	Norja
384	CI	Norsunluurannikko
512	OM	Oman
586	PK	Pakistan
585	PW	Palau
275	PS	Palestiinalaisalueet
591	PA	Panama
598	PG	Papua-Uusi-Guinea
600	PY	Paraguay
604	PE	Peru
612	PN	Pitcairn
580	MP	Pohjois-Mariaanit
620	PT	Portugali
630	PR	Puerto Rico
616	PL	Puola
226	GQ	Päiväntasaajan Guinea
634	QA	Qatar
250	FR	Ranska
260	TF	Ranskan eteläiset alueet
254	GF	Ranskan Guayana
258	PF	Ranskan Polynesia
638	RE	Reunion
642	RO	Romania
646	RW	Ruanda
752	SE	Ruotsi
654	SH	Saint Helena
659	KN	Saint Kitts ja Nevis
662	LC	Saint Lucia
670	VC	Saint Vincent ja Grenadiinit
666	PM	Saint-Pierre ja Miquelon
276	DE	Saksa
090	SB	Salomonsaaret
894	ZM	Sambia
882	WS	Samoa
674	SM	San Marino
678	ST	Sao Tome ja Principe
682	SA	Saudi-Arabia
686	SN	Senegal
690	SC	Seychellit
694	SL	Sierra Leone
702	SG	Singapore
703	SK	Slovakia
705	SI	Slovenia
706	SO	Somalia

144	LK	Sri Lanka
736	SD	Sudan
246	FI	Suomi
740	SR	Suriname
756	CH	Sveitsi
748	SZ	Swazimaa
760	SY	Syyria
762	TJ	Tadzikistan
158	TW	Taiwan
834	TZ	Tansania
208	DK	Tanska
764	TH	Thaimaa
768	TG	Togo
772	TK	Tokelau
776	TO	Tonga
780	TT	Trinidad ja Tobago
148	TD	Tsad
203	CZ	Taekki
788	TN	Tunisia
792	TR	Turkki
795	TM	Turkmenistan
796	TC	Turks- ja Caicossaaret
798	TV	Tuvalu
800	UG	Uganda
804	UA	Ukraina
348	HU	Unkari
858	UY	Uruguay
540	NC	Uusi-Kaledonia
554	NZ	Uusi-Seelanti
860	UZ	Uzbekistan
112	BY	Valko-Venäjä
548	VU	Vanuatu
336	VA	Vatikaani
862	VE	Venezuela
643	RU	Venäjä
704	VN	Vietnam
233	EE	Viro
876	WF	Wallis- ja Futunasaaret
826	GB	Yhdistynyt kuningaskunta
840	US	Yhdysvallat USA
850	VI	Yhdysvaltain Neitsytsaaret
716	ZW	Zimbabwe

999 Tunteaton

LIITE 6 (pitkien vaihtojen kesto kuukausina)

A-kategoriassa (pitkät vaihdot) opiskelija/harjoittelijavaihdon vähimmäiskesto on kolme kuukautta ja opettaja/asiantuntijavaihdon yksi kuukausi. Määrävinä tekijänä on vaihdon *alkamispäivä*: vaihto

tilastoidaan alkamispäivän kalenterivuodelle. Kyseessä on kaksi vaihtoa, mikäli opiskelija palaa opiskelijavaihdosta välillä Suomeen merkittävän mittaiseksi ajaksi opiskelemaan tai työskentelemään. Esimerkkejä:

1. Vaihto alkaa 1.10.1999 ja päättyy 31.1.2000. Vuodelle 2000 ei tilastoida mitään, koska vaihdon alkamispäivä oli vuonna 1999.

2. Vaihto alkaa 1.1.2000 ja päättyy 28.2.2000. Tässäkään tapauksessa vaihtoa ei tilastoida A-kohdassa, sillä sen pituus on alle kolme kuukautta.

3. Vaihto alkaa 1.11.2000 ja päättyy 31.1.2001. Vaihdon pituus on kolme kuukautta ja se tilastoidaan vuonna 2000 kolmen kuukauden mittaisena.

4. Vaihto alkaa 1.10.2000 ja päättyy 31.5.2001. Vaihdon pituus on kahdeksan kuukautta ja se tilastoidaan vuonna 2000 kahdeksan kuukauden mittaisena.

Opettaja/asiantuntijavaihdossa sovelletaan muutoin samoja periaatteita, mutta vaihdon vähimmäispituus A-kategoriassa on yksi kuukausi.

LIITE 7 (vaihdon taso)

1 Nuorten koulutus

2 Aikuiskoulutus

9 tuntematon

LIITE 8 (vaihdon tyyppi. Jos yksittäinen vaihtokausi sisältää sekä opiskelua että käytännön harjoittelua, sovelletaan sitä mitä vaihto etupäässä on).

1 Opiskelijavaihto

2 Harjoittelijavaihto

3 Opettaja- tai asiantuntijavaihto

9 Tuntematon